

ÅRSBUDGET 2017

Indholdsfortegnelse

Side

Generelle bemærkninger

1. Indledning	1
2. Regeringsaftalen og øvrige forudsætninger	2
3. Budgetforlig	6
4. Resultatopgørelse 2017-20 og overordnede styringsmål	9
5. Skatter og tilskud	14
5.1 Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering	14
5.2 Skatter	15
5.3 Generelle tilskud/udligning	17
6. Skattefinansieret drift	22
6.1 Serviceudgifter	22
6.2 Serviceramme	26
6.3 Indkomstoverførsler m.m.	27
6.4 Demografi	28
7. Anlæg	31
7.1 Skattefinansieret anlæg	32
7.2 Jordforsyning	33
7.3 Ældreboliger	35
7.4 Brugerfinansieret anlæg	35
8. Finansposterne	36
8.1 Låneramme	36
8.2 Afdrag på lån	38
8.3 Kommunens samlede restgæld	38
8.4 Renter	39
8.5 Finansforskydninger	39
9. Økonomistyring i Randers Kommune	42
9.1 Overordnede styringsmål i budgettet	42
9.2 Økonomistyringsregler generelt	43
9.3 Økonomistyringsregler på decentralt niveau	45
Bilag 1 Budgetforligstekst 2017-2020	47

Oversigter:

Hovedoversigt	63
Sammendrag	65
Bevillingsoversigt	71
Tværgående artsoversigt	79

Budget 2017-20

1. Indledning

De generelle bemærkninger til budget 2017-20 indeholder en overordnet beskrivelse af kommunens budget for 2017-20 og de forudsætninger der ligger bag.

Bemærkningerne er opdelt i følgende afsnit:

- Indledning
- Regeringsaftalen og øvrige forudsætninger
- Budgetforlig 2017
- Resultatopgørelse 2017-20 og overordnede styringsmål
- Skatter og tilskud
- Skattefinansieret drift
- Anlæg og jordforsyning
- Finansposterne
- Økonomistyring i Randers kommune
- Bilag 1: Budgetforligsteksten

Det samlede budgetmateriale består af følgende 3 dele:

- **Årsbudget 2017** - generelle bemærkninger til budgettet inkl. diverse oversigter
- **Budgetbemærkninger Bind 1 (drift)** – indeholder beskrivelse, indsatsområder/effekt-mål og hovedtal for hvert bevillingsområde.
- **Budgetbemærkninger Bind 2 (anlæg)** – indeholder en nærmere beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter.

Budgetmaterialet kan desuden findes på kommunens hjemmeside (www.randers.dk) på undersiden "Om kommunen" og dernæst økonomi/budget/budget 2017-20.

Oversigt over skatteprocenter/promiller i 2017

Beskatningsprocent	25,6
Grundskyldspromille	27,93
Kirkeskatteprocent	0,89
Dækningsafgift for forretningsejendomme, promille	4,5

2. Regeringsaftalen og øvrige forudsætninger

Aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi har stor betydning for kommunernes økonomiske rammer fremadrettet. Derfor starter disse generelle bemærkninger også med en beskrivelse af regeringsaftalen og konsekvenserne heraf for Randers kommune

2.1 Regeringsaftalen for 2017

Nedenfor beskrives i punktform nogle af de vigtigste emner i aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2017.

2.1.1. Omprioriteringsbidrag i 2017

I økonomiaftalen for 2016 blev der indført et såkaldt omprioriteringsbidrag, der indebar en årlig reduktion af kommunernes serviceramme. For at imødegå denne reduktion blev der i budget 2016-19 indarbejdet rammereduktioner på 1,1% på udgiftssiden svarende til reduktionen af indtægtssiden i Randers Kommune

I økonomiaftalen for 2017 blev 2,2 mia. kr. af omprioriteringsbidraget (på 2,4 mia. kr.) tilbageført til kommunerne svarende til 37,7 mio. kr. for Randers. Rammereduktionen i 2017 på i alt 41,5 mio. kr. (vedtaget i budget 2016-19) blev imidlertid fastholdt i budget 2017-20. Årsagen hertil var et stramt økonomisk udgangspunkt, hvor det var nødvendigt at gennemføre besparelser på 0,5% blot for at skabe balance i økonomien. Dertil var der et politisk ønske om at skabe et vist råderum til prioriteringer mellem områder.

Rammereduktionen på 41,5 mio. kr. blev i udgangspunktet (basisbudgettet før budgetforliget) fordelt som følger mellem udvalg:

Tabel 1- Rammereduktioner i 2017 (basisbudget før budgetforlig)

Bevillingsområde, mio. kr.	Ingen prisfremskrivning	Restpulje	Udmøntning i alt
1.1 Administration	0,5	3,3	3,8
1.2 Politisk organisation	0,1	0,1	0,2
1.3 Erhverv og turisme	0,1	0,0	0,2
2.1 Skole	1,5	8,1	9,7
2.3 Børn	0,9	3,1	4,0
2.4 Familie	0,8	1,2	2,0
3.2 Arb.markeds og udd.parate borgere	0,0	0,3	0,3
4.1 Forebyggende foranstaltninger	0,5	0,1	0,7
4.2 Tilbud til voksne med særlige behov	2,2	2,6	4,8
5.1 M&T - Skattefinansieret	3,6	0,0	3,6
6.1 Kultur og Fritid	1,0	0,8	1,9
7.1 Sundhed	0,4	0,8	1,2
7.2 Omsorg	2,3	6,8	9,1
8.1 Landdistrikt	0,0	0,0	0,0
I alt	14,3	27,3	41,5

(- angiver mindredgift/merindtægt)

Budgetforliget for 2017-20 indebar at ovennævnte restpulje under "Børn" (3,1 mio. kr.) ikke udmøntes og desuden blev der besluttet en langsommere indfasning af rammebesparelsen på skoleområdet således at ovennævnte restpulje på 8,1 mio. kr. i stedet reduceres til 3,6 mio. kr. i 2017. Den samlede rammereduktion i 2017 er dermed reduceret fra 41,5 mio. kr. til 33,6 mio. kr. (der henvises til afsnit 3 samt forligsteksten i bilag 1 for en nærmere beskrivelse heraf).

Tabellen viser, at en del af udmøntningen sker via "ingen prisfremskrivning". Mere præcist er der tale om, at der ikke foretages prisfremskrivning på "varekøb" og "tjenesteydelser". Når der ikke gennemføres fremskrivning af budgetterne hertil indebærer det, at der i fagforvaltninger/aftaleenheder skal søges købt ind billigere eller i mindre omfang. Forligspartierne har derfor også besluttet, at den centrale indkøbsfunktion skal søges styrket (se budgetforligsteksten for en nærmere beskrivelse).

Det skal bemærkes, at fordelingen af udmøntningen mellem "ingen prisfremskrivning" og "restpulje" kan være ændret efter vedtagelsen af det endelige budget som følge af indregnede konsekvenser af takster m.m.

2.1.2 Annullering af omprioriteringsbidrag i 2018 og 2019

Økonomaftalen for 2017 indebærer, at omprioriteringsbidraget i 2018 og 2019 annulleres og kommunernes balancetilskud forøges tilsvarende. Som konsekvens heraf er de ikke-udmøntede besparelser i overslagsårene – i form af centrale puljebeløb der blev indarbejdet i Randers Kommunes budget 2016-19 - fjernet fra budgettet. Det drejer sig om 41,4 mio. kr. i 2018 og 82,8 mio. kr. i 2019 og frem.

2.1.3 Moderniserings- og effektiviseringsprogram

I stedet for omprioriteringsbidraget er der mellem regeringen og KL indført et moderniserings- og effektiviseringsprogram, der sammenlagt betyder, at kommunernes service-ramme årligt reduceres med 500 mio. kr. fra 2018 og frem. Dette svarer for Randers Kommune til en reduktion på 8,6 mio. kr. i 2018, 17,1 mio. kr. i 2019 og 25,7 mio. kr. i 2020 og frem.

Der er i kommunens budget indarbejdet et "moderniseringskrav" på udgiftssiden, som svarer til ovennævnte reduktion på indtægtssiden (reduktionen er indregnet som en pulje under konto 6). Det forudsættes således som udgangspunkt, at kravet kan udmøntes fuldt ud i Randers.

KL og regeringen har ultimo oktober (altså efter budgetvedtagelsen) indgået aftale om udmøntningen af programmet og dette dækker følgende fem temaer:

- Effektivt indkøb og konkurrenceudsættelse
- Bedre ressourceudnyttelse og styring
- Digitalisering
- Regelforenkling og afbureaukratisering
- Effektiv drift gennem nye organiseringer og samarbejdsformer.

Den konkrete udmøntning af ovennævnte fem områder afventer bl.a. nærmere udmeldinger fra KL og forventes i første omgang at ske i tilknytning til budgetlægningen for B2018-2021.

2.1.4 Effektiviseringskrav vedrørende administrationen

Økonomaftalen for 2017 indebærer et effektiviseringskrav på administrationen på 300 mio. kr. fra 2017 og frem svarende til 5,1 mio. kr. for Randers. Ved udmøntning af omprioriteringsbidraget i 2017 er der allerede udmøntet 3,8 mio. kr. på administrationen. Tilbage var der herefter 1,3 mio. kr., der er fordelt på administrative konti i budgettet. Samlet set svarer det til, at de i regeringsaftalen forudsatte besparelser på administration udmøntes fuldt ud i Randers Kommune.

2.1.5 Ekstraordinært finansieringstilskud

Der er i økonomaftalen aftalt et ekstraordinært finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. til kommunerne, hvoraf de 2 mia. kr. skævedeles til de kommuner, der relativt set er økonomisk vanskeligt stillet.

Randers Kommune modtager på den baggrund i alt 92,4 mio. kr. i ekstraordinært finansieringstilskud i 2017. Da der ikke i budget 2016-2019 var budgetlagt med dette, slår hele beløbet positivt igennem på kommunens bundlinje. Beløbet er kun indregnet i 2017, da der ikke er sikkerhed for at finansieringstilskuddet også gives i 2018.

2.1.6 Puljer vedr. dagtilbud og ældre

De på landsplan afsatte puljer vedr. dagtilbud (250 mio. kr.) og klippekort til hjemmepleje (150 mio. kr.) er med årets økonomaftale overført til bloktilskuddet som frie midler. Begge puljer var i sin tid en udløber af finansloven for 2015. Randers Kommunes andel på i alt 6,8 mio. kr. (fordelt med 4,3 mio. kr. til dagtilbud og 2,6 mio. kr. til hjemmepleje) er via budgetforliget for 2017-20 fordelt ud på de to områder (se også afsnit 3 samt budgetforligsteksten i bilag 1).

2.2 Øvrige forudsætninger

Nedenfor følger en gennemgang af nogle af de øvrige budgetforudsætninger for budget 2017-20 og der henvises til de relevante afsnit for en nærmere beskrivelse. Det er kun de væsentligste forudsætninger som nævnes her. Forudsætningerne er herudover beskrevet nærmere i budgetbemærkningerne til de enkelte bevillingsområder (bind 1 – Budgetbemærkninger 2017-20).

Som udgangspunkt følges KL's skøn over udviklingen i pris/lønninger samt KL's væksts-køn i øvrigt på skatter m.m. Med hensyn til priser skal dog nævnes, at det i ovennævnte rammereduktioner i 2017 er forudsat, at en del af udmøntningen sker ved at undlade prisfremskrivning på varer og tjenesteydelser (se afsnit 2.1, tabel 1).

Dertil kommer, at budgetforliget indebærer, at der for årene 2018-2020 ikke gennemføres prisfremskrivning af budgetterne til varekøb og tjenesteydelser. Beslutningen skal ses i sammenhæng med et fortsat arbejde for at styrke kommunens indkøbsfunktion. Efter korrektion for kontraktlige forpligtelser forudsættes mindredrigter på 9 mio. kr. i 2018 stigende til 27 mio. kr. i 2020 og frem. Beløbet er indtil videre placeret på en central konto til senere udmøntning.

På skattesiden anvendes KL's skøn over vækstprocenterne på de enkelte skattearter og der forudsættes uændrede skatteprocenter i forhold til 2016. I den forbindelse skal

bemærkes, at det i budget 2016-19 blev aftalt at nedsætte dækningsafgiften af forretningsjendomme fra 4,5 promille i 2017 til 4,0 promille i 2018 og 3,5 promille i 2019. Desuden skal bemærkes, at byrådet ved 2. behandlingen af budgettet valgte at anvende det såkaldte statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2017. Der henvises til afsnit 5 for en nærmere beskrivelse heraf.

Med hensyn til indkomstoverførsler (kontanthjælp, førtidspension, sygedagpenge mv.) følges ligeledes KL's skøn over væksten på de enkelte poster. Dog er der på førtidspensionsområdet forudsat en lavere vækst fremadrettet i Randers end på landsplan, idet der i Randers forventes en større afgang fra førtidspension end man gør på landsplan. Der henvises til afsnit 6.3 for en nærmere beskrivelse af indkomstoverførslerne.

Kommunens serviceudgifter budgetteres med udgangspunkt i det allerede vedtagne budget fra sidste år. Hertil kommer allerede givne tillægsbevillinger, demografi samt resultatet fra budgetforliget. Desuden er der – i lighed med tidligere år – indregnet en buffer på servicebudgettet på 42,2 mio. kr. Hovedformålet hermed er at undgå en sanktion i tilfælde af, at servicerammen overskrides på landsplan. Med hensyn til demografireguleringerne skal bemærkes, at der forudsættes uændrede demografimodeller i forhold til sidste år. Servicebudgettet er nærmere beskrevet i afsnit 6 (og demografireguleringerne er særskilt beskrevet i afsnit 6.4).

Under de skattefinansierede anlægsudgifter er der indregnet en anlægsreserve på 41,6 mio. kr. Denne reserve er primært indregnet, fordi der er stor usikkerhed om, hvornår de udskudte anlægsprojekter fra tidligere år, vil blive forbrugt. Der henvises til afsnit 7 for en nærmere beskrivelse af anlægsområdet.

Under finansposterne skal nævnes, at kommunen udnytter den givne låneramme fuldt ud inkl. de givne lånedispensationer for 2017. Med hensyn til lånedispensation er disse kun indregnet i 2017 idet eventuelle lånedispensationer for 2018 først meldes ud senere. Herudover forudsættes et forbrug af opsparede midler på drift/anlæg på i alt 25 mio. kr. i perioden 2016-2020. Der henvises til afsnit 8 for en nærmere beskrivelse heraf.

3. Budgetforlig 2017

Den 22. september 2016 blev der indgået budgetforlig om budget 2017-20 mellem Venstre og Dansk Folkeparti. Budgetforliget blev endeligt vedtaget ved 2. behandlingen i byrådet d. 13. oktober 2016.

Selve budgetforligsteksten er gengivet i **bilag 1**. Nedenstående tabeller viser ændringerne som følge af budgetforliget – først en oversigtstabel:

Tabel 2 – Ændringer i alt som følge af budgetforliget

Mio. kr. 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Ændringer, drift	33,2	19,8	-2,3	-11,3
Ændringer, anlæg	7,4	5,0	-12,6	-11,7
Ændringer, finansiering	35,0	-2,3	-2,3	-2,3
I alt	75,6	22,5	-17,2	-25,3

(- angiver mindreudgift/merindtægt)

Ændringerne på driften – som følge af budgetforliget – kan specificeres som følger:

Tabel 3 – Ændringer på driften som følge af budgetforliget

Mio. kr. 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Økonomiudvalget				
1.1. Administration				
Styrkelse af myndighed i familieafdelingen				
	2,5	2,5	0,0	0,0
Styrkelse af planafdelingen				
	1,5	1,5	0,0	0,0
Udmøntning af puljer dagtilbud				
	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3
Udmøntning af puljer klippekort				
	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
Udmøntning af puljer Akutfunktion				
	-2,6	-2,8	-2,9	-2,9
Ingen prisfremskrivning 2018-2020				
	0,0	-9,0	-18,0	-27,0
1.3 Erhverv og turisme				
Midtbyen som attraktivt handelsområde				
	1,0	0,0	0,0	0,0
Børn og skoleudvalget				
2.1 Skole				
Centrale puljemidler til skoleområdet				
	1,0	0,0	0	0
Langsomme indfasning af rammebesparelse				
	4,8	0,0	0	0
Tillægsforlig - Ekstra midler til specialundervisningsområdet				
	5,4	7,6	0	0
2.3 Børn				
Dagtilbud, løft til børnene og tidlig indsats				
	10,0	10,0	10,0	10,0
Dagtilbud, tilbageførsel af pulje				
	4,3	4,3	4,3	4,3
Dagtilbud, tilbageførsel af rammebesparelse				
	3,1	3,1	3,1	3,1

Beskæftigelsesudvalget				
3.2 Arbejdsmarkeds- og uddannelsesparate borgere				
Beskæftigelsesindsats med fokus på motion og sundhed	1,0	1,0	1,0	1,0
Socialudvalget				
4.2 Tilbud til voksne med særlige behov				
Drift af nyt aktivitetshus for borgere m handicap	0,2	0,5	0,5	0,5
Tilskud til vennepunktet	0,1	0,0	0,0	0,0
Selvhjælp Randers, tilbud til unge	0,2	0,2	0,2	0,2
Kultur- og fritidsudvalget				
Eliteråd	0,5	0,5	0,5	0,5
Nedsættelse af timepris for leje af haller	0,5	0,5	0,5	0,5
Sundheds og omsorgsudvalget				
7.1 Sundhedsområdet				
Parterapi og familieiværksættere	1,5	1,5	0,0	0,0
7.2 Omsorgsudvalget				
Handlingsplan for ældre medicinske patienter	0,9	0,6	0,0	0,0
Styrkelse af akutfunktion	1,6	2,2	2,9	2,9
Klippekort til hjemmehjælp	2,6	2,6	2,6	2,6
I alt	33,2	19,8	-2,3	-11,3

(- angiver mindredgift/merindtægt)

Tabellen viser, at der som følge af budgetforliget er afsat 33,2 mio. kr. ekstra til driften i 2017. De enkelte poster er nærmere beskrevet i forligsteksten (se bilag 1). Desuden beskrives ændringerne nærmere i "Budgetbemærkninger, bind 1".

På anlægssiden er der følgende ændringer som følge af budgetforliget:

Tabel 4 – Ændringer på anlægssiden som følge af budgetforliget

Mio. kr. 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Økonomiudvalget				
Byen til Vandet - langsommere indfasning			-4,6	-4,6
Udmøntning af anlægsreserve i 2020				-7,1
Børn og Skole				
Tillægsforlig:				
Skoleudbygningspulje (finansiering af specialundervisningsområdet)	-1,0		-12,0	
Socialudvalget				
Nyt aktivitetshus for borgere med handicap	3,0	3,0	3,0	

Miljø og teknikudvalget				
Lysets By	1,5			
Finansiering via rådighedsbeløb til byen til vandet	-1,5			
Initiativer i landdistrikterne				
- Belysning i Fårup	0,3			
Borgerhus i Gjerlev	1,0			
Udsponeret ramme til infrastruktur (tidsforskydning 16/17)	-6,1			
Kultur og fritidsudvalget				
Ramme til forbedret parkering ved Randers Hallerne	2,7			
Kraftcenter Korshøj	2,5			
Stamudstilling	2,0			
Legepladser i byrum	1,0			
Sundheds og omsorgsudvalget				
Møllevang - demenslandsby	2,0	2,0	1,0	
I alt	7,4	5,0	-12,6	-11,7

(- angiver mindreudgift/merindtægt)

De enkelte projekter er nærmere beskrevet i forligsteksten i bilag 1 samt i afsnit 7 "Skattefinansieret anlæg".

Endelig er der nogle ændringer på finansieringssiden som følge af budgetforliget:

Tabel 5 – Ændringer vedr. finansiering som følge af budgetforliget

Mio. kr. 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Arena Randers - idræts- og eventhal	35,0	0,0	0,0	0,0
Frigivelse af deponerede midler vedr. eventhal	0,0	-1,4	-1,4	-1,4
Frigivelse af deponerede midler vedr. tidligere aftaler	0,0	-0,9	-0,9	-0,9
I alt	35,0	-2,3	-2,3	-2,3

De 35,0 mio. kr. vedrører den kommunale deponeringsforpligtelse knyttet til etablering af en ny stor idræts- og eventhal i Randers (hal 4). Der henvises til **afsnit 8** "finansposterne" for en nærmere beskrivelse heraf samt øvrige finansieringsposter.

4. Resultatopgørelse 2017-20 og overordnede styringsmål

Resultatopgørelsen sammenfatter alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation:

Tabel 6 – Resultatopgørelse 2017-20

Mio. kr., 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Skatter (løbende priser)	-4.044,0	-4.214,4	-4.340,9	-4.507,7
Tilskud og udligning (løbende priser)	-1.967,7	-1.850,7	-1.873,2	-1.874,6
Skatter og tilskud i alt	-6.011,7	-6.065,1	-6.214,1	-6.382,3
Serviceudgifter	3.950,6	3.942,8	3.948,7	3.952,7
Pris og lønpulje, serviceudgifter		80,4	160,7	242,9
Indkomstoverførsler m.m.	1.936,2	1.959,4	1.987,1	2.026,6
Pris og lønpulje, indkomstoverførsler		30,0	61,5	94,7
Driftsudgifter i alt	5.886,8	6.012,5	6.157,9	6.316,9
Renter (løbende)	22,4	22,3	21,7	21,1
Resultat af ordinær drift	-102,6	-30,2	-34,5	-44,3
Skattefinansieret anlæg, udgifter	190,0	152,9	132,1	138,3
Skattefinansieret anlæg, indtægter	-18,2	-33,0	-8,5	-7,1
Pris og lønpulje, anlæg		2,0	4,3	6,9
Skattefinansieret anlæg i alt	171,9	121,9	127,9	138,2
Resultat af ordinær drift og anlæg	69,3	91,7	93,5	93,9
Jordforsyning i alt	-4,8	11,2	0,3	-10,8
PL pulje, jordforsyning		0,0	-0,4	-1,1
Ældreboliger i alt	-15,5	7,5	-3,2	-2,5
PL pulje, ældreboliger		-0,7	-2,1	-3,1
Brugerfinansieret område	1,7	-0,2	-0,2	-0,2
PL pulje, brugerfinansieret		-0,2	-0,4	-0,7
Årets resultat før finansposter	50,8	109,2	87,6	75,5
Optagne lån	-61,5	-45,5	-34,2	-33,1
Afdrag på lån	62,3	65,6	80,1	70,0
Finansforskydninger	11,4	-41,9	-61,4	-58,4
Finansposter i alt	12,2	-21,8	-15,5	-21,4
Kassebevægelse	63,0	87,4	72,1	54,1

Negative beløb angiver indtægter/overskud

Nedenfor gives nogle få kommentarer til hovedposterne i ovennævnte resultatopgørelse. De enkelte poster beskrives nærmere i de følgende afsnit (afsnit 5-8).

Skatter og tilskud

Indtægter fra skatter og tilskud udgør i alt 6.012 mio. kr. i 2017 stigende til 6.382 mio. kr. i 2020. Randers Kommune har valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2017. Desuden er der i 2017 budgetteret med uændrede skatteprocenter/promiller i

forhold til 2016. I 2018 er der dog (jf. budget 2016-19) forudsat et fald i promillen for dækningsafgift af forretningsejendomme fra 4,5 promille til 4,0 promille og yderligere et fald til 3,5 promille i 2019. Indtægterne fra skatter og tilskud beskrives nærmere i **afsnit 5**.

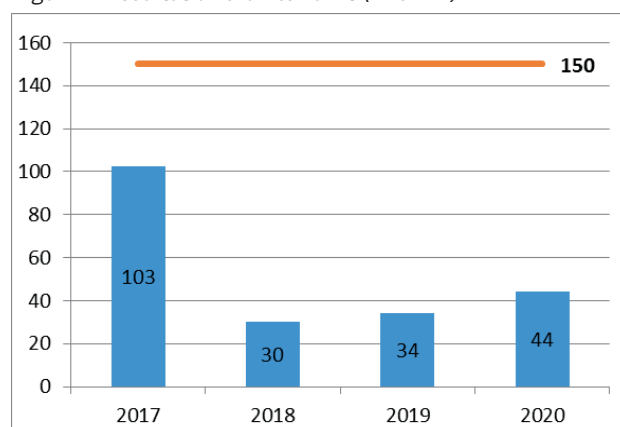
Resultat af ordinær drift

Resultatet af ordinær drift findes ved at sammenholde kommunens indtægter fra skatter og tilskud med kommunens udgifter (serviceudgifter, indkomstoverførsler og renteudgifter).

Det er et krav til kommunerne, at der i budgettet skal være overskud på den løbende drift. Byrådet i Randers har fastlagt et mål om et gennemsnitligt overskud i budgetperioden på 150 mio. kr.

Nedenstående figur viser resultatet af den ordinære drift i budget 2017-20:

Figur 1- Resultat af ordinær drift (mio. kr.)

Resultatet af ordinær drift viser et overskud i 2017 på 103 mio. kr. og et gennemsnitligt overskud i hele perioden på 53 mio. kr. Byrådets målsætning på gennemsnitligt 150 mio. kr. er dermed ikke opfyldt. Det skal dog bemærkes, at der i 2017 og frem er indregnet en ikke-finansieret buffer vedr. serviceudgifterne på 42,2 mio. kr. Hvis tallene opgøres eksklusiv denne buffer vil overskuddet i 2017 være 145 mio. kr. – altså tæt på målsætningen om 150 mio. kr. Det gennemsnitlige overskud for hele perioden (ex servicebuffer) er 95 mio. kr. – altså stadig en del under målsætningen.

Når overskuddet på den ordinære drift ikke er så stort som ønsket er det udtryk for en strukturel ubalance som på sigt ikke er holdbar, idet overskuddet ikke kan finansiere det ønskede anlægsniveau.

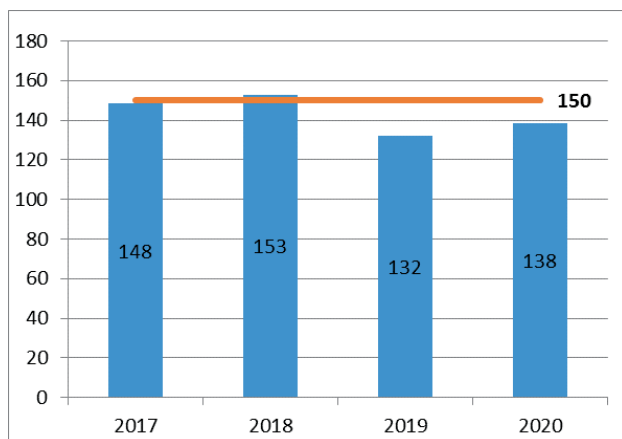
Kommunens driftsside (både serviceudgifter og indkomstoverførsler) er nærmere beskrevet i **afsnit 6**.

Skattefinansierede anlægsudgifter

Der er budgetteret med skattefinansierede nettoanlægsudgifter for i alt 171,9 mio. kr. 2017. De forventede indtægter udgør i alt 18,2 mio. kr. så bruttoudgiften er 190,0 mio. kr. Dette tal er inklusiv en ikke-finansieret anlægsreserve på 41,6 mio. kr. Ses bort fra denne anlægsreserve er bruttoudgifterne i 2017 således 148,4 mio. kr. Nedenstå-

ende figur viser de budgetterede bruttoanlægsudgifter (ex anlægsreserve) sammenholdt med byrådets målsætning om et gennemsnitligt skattefinansieret *bruttoanlægsniveau* på 150 mio. kr. i budgetperioden:

Figur 2 – Skattefinansierede bruttoanlægsudgifter (mio. kr.)

Figuren viser at målet er opfyldt i 2017 og 2018, men ikke helt i 2019 og 2020. Gennemsnittet for hele perioden 2017-20 er på 143 mio. kr.

Anlægssiden er beskrevet nærmere i **afsnit 7**.

Jordforsyning

Anlægsbudgettet til jordforsyning omfatter byggemodning samt køb og salg af jord til bolig- og erhvervsformål. Ifølge kommunens økonomistyringsprincipper skal dette område "hvile i sig selv" i budgetperioden.

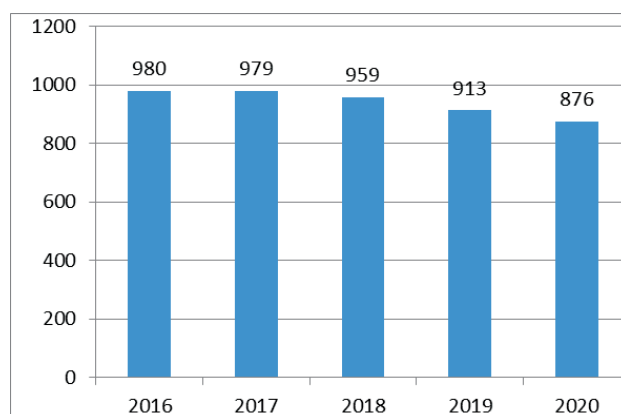
Resultatopgørelsen viser, at jordforsyningen i budgetperioden 2017-20 samlet giver et nettooverskud på 5,5 mio. kr. (inkl. PL). Jordforsyningsområdet er beskrevet nærmere i **afsnit 7**.

Finansposter, herunder udvikling i skattefinansieret gæld

Finansposterne består af lån, afdrag på lån samt finansforskydninger. Der gives en nærmere beskrivelse af disse poster i **afsnit 8**. Nedenfor fokuseres på udviklingen i den skattefinansierede gæld, idet byrådet har fastsat som mål, at den skattefinansierede gæld skal falde i budgetperioden.

Der er budgetteret med lånoptagelse på 61,5 mio. kr. i 2017 – heraf lånedispensationer på 16,7 mio. kr. I 2017 afdrages med i alt 62,3 mio. kr., så der er altså tale om en lille gældsafvikling i 2017. I 2018 og frem budgetteres med en noget større gældsafvikling, hvilket dog forudsætter at der ikke indarbejdes lånedispensationer i 2018 og frem. Den forventede udvikling i den skattefinansierede gæld er herefter som følger:

Figur 3 – Skattefinansieret gæld (mio. kr.)

Tabellen viser, at gælden falder fra 980 mio. kr. ultimo 2016 til forventet 876 mio. kr. ultimo 2020 – altså med godt 100 mio. kr. i perioden. Målet om et fald i den skattefinansierede gæld er dermed indfriet.

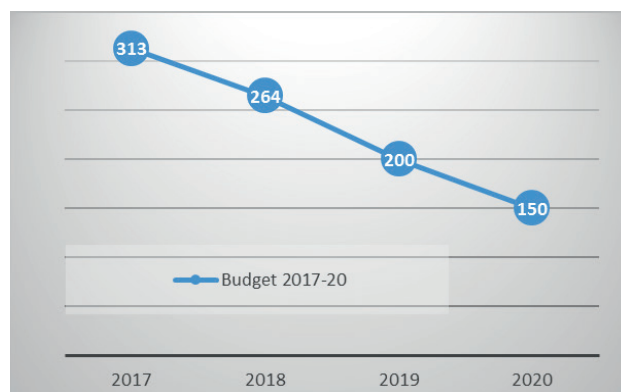
Kommunens kassebeholdning

Det sidste tal nederst i resultatopgørelsen (tabel 6) viser, om der er et samlet kasseforbrug (positivt tal) eller om der er kassetilvækst (negativt tal).

Resultatopgørelsen viser et kasseforbrug i 2017 på 63 mio. kr. I overslagsårene er der ligeledes et kasseforbrug således at det samlede kasseforbrug i budgetperioden forventes at udgøre 277 mio. kr.

Den forventede gennemsnitlige kassebeholdning i 2017-20 er som følger:

Figur 4 – Gennemsnitlig kassebeholdning (mio. kr.)

Tabellen viser en forventet gennemsnitlig kassebeholdning på 313 mio. kr. i 2017 fallende til 150 mio. kr. i 2020.

Byrådet har som mål, at den gennemsnitlige kassebeholdning i budgetperioden skal være over 200 mio. kr. og at den gennemsnitlige beholdning det sidste overslagsår skal være 140 mio. kr. Begge disse mål er opfyldt.

Sammenfatning i forhold til de overordnede styringsmål

Som beskrevet ovenfor har Randers Kommune fire overordnede økonomiske styringsmål. Nedenstående tabel viser i hvilket omfang disse styringsmål er indfriet med det vedtagne budget for 2017-20:

Tabel 7 – Overordnede styringsmål i Randers

Mio. kr.	Overordnede mål	Budget 2017-20
Ordinær drift (gennemsnitligt overskud)	150	53
Gennemsnitlig skattefinansieret bruttoanlægsniveau	150	143
Gennemsnitlig kassebeholdning alle år	200	232
Gennemsnitlig kassebeholdning sidste år	140	150
Skattefinansieret gæld	Skal falde i perioden	Falder fra 980 til 876

Samlet kan det konkluderes, at budget 2017-20 opfylder kommunens målsætninger vedr. kassebeholdningen og gæld. Målsætningen vedrørende gennemsnitligt bruttoanlægsniveau er desuden næsten opfyldt.

Målet vedrørende et gennemsnitligt overskud på den ordinære drift er derimod ikke nået – heller ikke selv om der korrigeres for den indarbejdede servicebuffer.

Af ovenstående fire styringsmål har det været praksis, at det primært er den gennemsnitlige kassebeholdning, der styres efter i budgetfasen. Forligspartierne er dog opmærksomme på de udfordringer, der er forbundet med en styring efter den gennemsnitlige kassebeholdning, jf. nedenstående klip fra forligsteksten:

"...samtidigt er forligspartierne opmærksomme på, at styring efter kommunens kassebeholdning grundlæggende kan være kortsigtet og er forbundet med en række uhenigtsmæssigheder. Likviditetsmæssige forbedringer, som eksempelvis øget låntagning, eller forskydninger som følge af udskudt forbrug mellem årene, indebærer ikke en reel økonomisk forbedring for kommunen. I et mere langsigtet styringsperspektiv bør sådanne forhold derfor ikke øge mulighederne for at afholde yderligere udgifter.

Når der er skabt klarhed omkring de overordnede finansieringsmæssige rammer for kommunerne i 2018 og frem, ønsker forligspartierne at adressere spørgsmålet om den langsigtede strukturelle balance i kommunens økonomi. I sammenhæng hermed ønsker forligspartierne gennemført en revurdering af kommunens økonomiske styringsmål – herunder muligheden for at det gennemsnitlige driftsoverskud fastsættes som det overordnede og rammesættende styringsmål for kommunens fremtidige budgetlægning."

Som en del af budgetproceduren for 2018-21 vil der blive udarbejdet et første oplæg til, hvorledes en revurdering af de økonomiske styringsmål kan gennemføres.

I det følgende beskrives de enkelte hovedposter i resultatopgørelsen nærmere:

- Skatter og tilskud (afsnit 5)
- Skattefinansieret drift (afsnit 6)
- Anlæg og jordforsyning (afsnit 7)
- Finansposterne (afsnit 8)

5. Skatter og tilskud

I dette afsnit beskrives de to første poster i resultatopgørelsen, nemlig skatter samt generelle tilskud/udligning. Disse poster beskrives hver for sig nedenfor i afsnit 4.2 og 4.3.

5.1 Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

Kommunen har hvert år valget mellem et statsgaranteret eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag. Nedenstående tabel viser hvilket valg kommunen har foretaget siden 2007 og om det var et rigtigt valg eller ej:

Tabel 8 – Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

Historik	Valg	Rigtigt valg	Forkert valg
2007	Selvbudgettering	-39,7	
2008	Selvbudgettering		2,0
2009	Statsgaranti	-159,2	
2010	Statsgaranti	-33,1	
2011	Statsgaranti	-49,8	
2012	Statsgaranti	-34,4	
2013	Statsgaranti	-130,5	
2014	Statsgaranti	-121,4	
2015 (næsten endelig)	Statsgaranti	-35,4	
2016 (foreløbig)	Statsgaranti	-2,9	
I alt		-606,4	2,0

Tabellen viser, at Randers Kommune – bortset fra år 2008 – har valgt rigtigt – og den samlede "værdi" af disse valg kan opgøres til godt 600 mio. kr.

Tallene for 2017 viste på budgetlægningstidspunktet stort set "dødt løb" mellem valg af statsgaranti og selvbudgettering. Ved selvbudgettering ville der dog (i forhold til statsgaranti) skulle afleveres ca. 20 mio. kr. i 2017 som så først - i givet fald - ville blive modtaget som en forventet efterregulering i 2020.

Følsomhedsanalyser viste, at det især er væksten i udskrivningsgrundlaget på landsplan, der kan ændre billedet. Hvis væksten bliver 1 pct. point højere end forventet vil der være en fordel ved selvbudgettering på ca. 36 mio. kr. Omvendt vil der være en gevinst ved statsgaranti på ca. 36 mio. kr. hvis væksten på landsplan bliver 1 pct. point lavere end forventet.

På budgetlægningstidspunktet var der intet der indikerede, at det ene scenarie skulle være mere sandsynligt end det andet. De foretagne følsomhedsanalyser giver dermed ikke i sig selv et incitament til at vælge selvbudgettering fremfor statsgaranti. Ved valg af statsgaranti er der budgetsikkerhed, hvorimod selvbudgettering skaber stor usikkerhed om afregningsbeløbet i 2020. Historisk er der desuden tegn på, at risikoen ved selvbudgettering er større end en eventuel gevinst ved selvbudgettering.

På den baggrund besluttede byrådet (ved 2. behandling af budgettet den 13. oktober 2016) at vælge det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2017.

5.2 Skatter

Nedenstående tabel viser de budgetterede skatteindtægter i budget 2017-20:

Tabel 9 – Skatter i budget 2017-20

Mio. kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Indkomstskat	-3.728,8	-3.847,1	-3.962,8	-4.093,9
Selskabsskat	2,8	-40,4	-41,5	-59,9
Grundskyld	-282,9	-294,4	-305,6	-322,7
Dækningsafgift	-31,3	-30,4	-29,0	-29,2
Forskerskat	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Dødsboskat	-2,8	-1,0	-1,0	-1,0
Skatter i alt	-4.044,0	-4.214,4	-4.340,9	-4.507,7

(Negative beløb angiver indtægter)

Der er budgetteret med skatteindtægter i 2017 for i alt 4.044 mio. kr. Langt den største del (ca. 92%) af skatterne vedrører den kommunale indkomstskat, jf. nedenfor:

Indkomstskat

Der er fastsat uændret udskrivningsprocent på 25,6% i 2017. Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag udgør 14.580 mio. kr. og dermed bliver skatteindtægten på 3.732,5 mio. kr. Herfra skal fratrækkes bidrag til det skrå skatteloft på 3,7 mio. kr. hvormed den samlede indkomstskat bliver 3.728,8 mio. kr.

Udskrivningsgrundlaget for 2018 er beregnet med udgangspunkt i KL's skøn over udskrivningsgrundlaget i 2015 fremskrevet med den forventede statsgarantivækst for 2015-18. Tilsvarende for 2019 og 2020, hvor udgangspunktet er det skønnede udskrivningsgrundlag for henholdsvis 2016 og 2017:

Tabel 10 - Indkomstskat

Mio. kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Udskrivningsgrundlag	14.580,2	15.042,9	15.495,1	16.007,8
Forskudsskat (25,6%)	-3.732,5	-3.851,0	-3.966,7	-4.098,0
Bidrag til skrå skatteloft	3,7	3,8	4,0	4,1
Indkomstskat i alt	-3.728,8	-3.847,1	-3.962,8	-4.093,9

(Negative beløb angiver indtægter)

Selskabsskat

Selskabsskatterne vedrørende indkomståret 2014 afregnes i 2017. Randers Kommune skal aflevere 2,8 mio. kr. i selskabsskat i 2017 som følge af en stor efterregulering vedrørende Vestas.

Ifølge oplysninger fra Skat kan der forventes en yderligere tilbagebetaling vedr. Vestas på 36 mio. kr. Efterreguleringsbeløbets størrelse og tidspunktet herfor er dog yderst usikkert. Indtil videre er det forudsat, at de 36 mio. kr. fordeles ligeligt med 18 mio. kr.

i henholdsvis 2018 og 2019. Den samlede indtægt fra selskabsskat i 2018 og 2019 bliver dermed henholdsvis 40,4 mio. kr. og 41,5 mio. kr. I 2020 budgetteres med en indtægt på 59,9 mio. kr.:

Tabel 11- Selskabsskat

Mio. kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Afregningsår (3 år tidligere)				
Selskabsskat	-37,8	-43,0	-44,1	-44,5
Afregning mellem kommuner	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
I alt (afregningsår)	-42,6	-47,8	-48,9	-49,3
Afregning vedr. gamle år				
Selskabsskat	55,7	-10,6	-10,6	-10,6
Afregning mellem kommuner	-10,2	18,0	18,0	
I alt (gamle år)	45,4	7,4	7,4	-10,6
Selskabsskat i alt	2,8	-40,4	-41,5	-59,9

(Negative beløb angiver indtægter)

Det skal bemærkes, at selskabsskatten udlignes med 50%. I 2017 (hvor Randers skal aflevere 2,8 mio. kr. i selskabsskat) er der derfor tale om en særlig stor udligning på 58,5 mio. kr. (se også afsnit 5.3).

Grundskyld.

Der er fastsat uændret grundskyldspromille (27,93) i 2017, hvilket giver et provenu på 282,9 mio. kr. I overslagsårene er budgetteret med en forventet vækst (jf. KL's skøn) på 4,0% (2017-18), 3,8% (2018-19) samt 5,6% (2019-20):

Tabel 12 - Grundskyld

Provenu, mio. kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Grundskyld landbrug				
(7,2 promille)	-22,8	-23,8	-24,7	-26,0
Grundskyld, øvrige				
(27,93 promille)	-260,1	-270,6	-281,0	-296,7
Grundskyld i alt	-282,9	-294,4	-305,6	-322,7

(Negative beløb angiver indtægter)

Dækningsafgift

Promillen for dækningsafgift af forretningsejendomme kan højst være 10 promille. I budget 2017 er promillen fastlagt til 4,5 (uændret i forhold til 2016). Promillen er tidligere besluttet sænket med 0,5 promille point i 2018 (til 4,0 promille) og yderligere med 0,5 promille point i 2019 og frem (dvs. 3,5 promille).

Der er budgetteret med en indtægt på i alt 31,3 mio. kr. hvoraf 27,6 mio. kr. vedrører dækningsafgift af forretningsejendomme. Der er i 2017 afsat 3 mio. kr. til tilbagebetaling som følge af klager samt yderligere 1,5 mio. kr. i 2018. Ved budgetlægningen af overslagsårene er KL's skøn over udviklingen anvendt:

Tabel 13 - Dækningsafgift

Mio. kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Dækningsafgift på forretnings- ejendomme (4,5 promille i 2017, 4,0 i 2018 og 3,5 i 2019 og 2020)	-27,6	-25,1	-22,2	-22,3
Dækningsafgift af grundværdier, off. Ejendomme (13,965 promille)	-1,1	-1,2	-1,2	-1,2
Dækningsafgift af grundværdier, statens ejendomme (13,965 promille)	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Dækningsafgift af forskelsværdier, statens ejendomme (8,75 promille)	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Dækningsafgift af forskelsværdier, off. Ejen-domme (8,75 promille)	-4,6	-4,7	-4,7	-4,7
Tilbagebetaling som følge af klager	3,0	1,5		
Dækningsafgift i alt	-31,3	-30,4	-29,0	-29,2

(Negative beløb angiver indtægter)

5.3 Generelle tilskud/udligning

Nedenstående tabel viser posterne under tilskud/udligning:

Tabel 14 – Tilskud og udligning i budget 2017-20

Mio. kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Landsudligning - beløb i nettoudligning	-1.246,7	-1.212,5	-1.221,9	-1.234,8
Tilskud vedr. højt strukturelt underskud	-215,4	-236,2	-247,5	-257,7
Bloktilskud	-52,3	-46,0	-42,9	-16,4
Betinget bloktilskud, service	-51,3	-51,5	-51,6	-51,7
Betinget bloktilskud, anlæg	-17,1	-17,2	-17,2	-17,2
Ekstraordinært finansierings- tilskud	-92,4	0,0	0,0	0,0
Korrektion for overudligning	-0,7	-0,7	-0,8	-0,8
Udligning vedr. selskabsskat	-58,5	-46,6	-47,5	-48,3
Udligning og generelle tilskud i alt	-1.734,4	-1.610,7	-1.629,4	-1.626,9
Udlændingeuudligning (netto)	23,6	24,3	25,0	25,6
Beskæftigelsestilskud	-228,9	-233,7	-238,5	-243,4
Det særlige ældretilskud (generelt løft)	-12,6	-12,9	-13,1	-13,4
Det særlige ældretilskud (styrket kvalitet)	-16,9	-17,2	-17,6	-17,9
Tilskud vedr. bedre dagtilbud	-8,9	-9,1	-9,3	-9,5
Tilskud til akutfunktioner i hjemmesygeplejen	-1,7	-2,3	0,0	0,0

Tilskud som følge af nedsat promille vedr. dækningsafgift	-0,7	-2,4	-4,0	-3,2
Regionalt udviklingsbidrag	12,9	13,3	13,6	14,0
Særlige tilskud i alt	-256,9	-264,3	-268,8	-273,3
TOTAL	-1.967,7	-1.850,7	-1.873,2	-1.874,6

(Negative beløb angiver indtægter)

Tilskud/udligning giver en samlet indtægt på 1.967,7 mio. kr. i 2017. Som tidligere nævnt har byrådet besluttet at vælge det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2017 – og dermed også de statsgaranterede tilskuds- og udligningsbeløb i 2017. For 2018-20 er beløbene beregnet via KL's skatte- og tilskudsmodel.

Nedenfor beskrives de største punkter i ovenstående tabel:

Landsudligning – nettoudligning (61%)

Landsudligningen udgør den klart største post med en indtægt på 1.246,7 mio. kr. i 2017.

Landsudligningen omfatter alle kommuner i hele landet. Udligningen foretages ved at beregne kommunens strukturelle overskud/underskud, der er forskellen mellem kommunens beregnede udgiftsbehov og kommunens beregnede skatteindtægter. Det strukturelle overskud/underskud kan betragtes som et samlet udtryk for kommunens økonomiske situation. For Randers Kommune ser tallene ud som følger:

Tabel 15 – Opgørelse af strukturelt underskud i 2017

Randers	Mio. kr.
Beregnet skatteindtægt	3.897
Udgiftsbehov	5.941
Strukturelt underskud	2.044

Det strukturelle underskud på 2.044 mio. kr. ganges med udligningsniveauet (61%) hvorved fås et udligningsbeløb på 1.246,7 mio. kr.

Tilskud til kommuner med højt strukturelt underskud

Højt strukturelt underskud er defineret som et underskud, der er større end 95% af det landsgennemsnitlige strukturelle underskud. Den del af kommunens underskud der overstiger denne grænse, udlignes med yderligere 32%.

I Randers er det strukturelle underskud 673 mio. kr. højere end den nævnte grænse og dermed fås et udligningsbeløb på 215,4 mio. kr. vedrørende denne udligningsordning.

Bloktilskud

Bloktilskudspuljen er i 2017 opgjort som vist i nedenstående tabel, hvor Randers Kommunes andel svarer til kommunens andel af folketallet (1,71%):

Tabel 16 – Bloktilskud i 2017

Mio. kr.	Land	Randers
Permanent tilskud	-67.238	-1.150,3
Betinget bloktilskud vedr. service	-3.000	-51,3
Betinget bloktilskud vedr. anlæg	-1.000	-17,1
Permanent tilskud inkl. betinget	-71.238	-1.218,7
Balancetilskud	10.483	179,3
Budgetgaranti	-4.704	-80,5
Lov- og cirkulæreprogram	880	15,1
Andre reguleringer	-152	-2,6
Bloktilskudspulje før fradrag	-64.731	-1.107,4
Finansieringsbidrag landsudligning	51.449	880,2
Finansiering højt strukturelt underskud	6.224	106,5
Restpulje til udbetaling	-7.058	-120,7

(Negative beløb angiver indtægter)

Den samlede pulje på landsplan (før fradrag) udgør 64,7 mia. kr. Herfra skal fraregnes finansieringsbidrag til udligningsordningerne således at det samlede beløb til udbetaling udgør 7,1 mia. kr. på landsplan - svarende til 120,7 mio. kr. for Randers.

En del af de 120,7 mio. kr. er imidlertid betinget af, at kommunerne overholder service-rammen og anlægsrammen på landsplan. Som tidligere år er 3 mia. kr. af bloktilskuddet på landsplan gjort betinget af, at kommunerne overholder den aftalte serviceramme. De 3 mia. kr. svarer til 51,3 mio. kr. for Randers. På samme måde er 1 mia. kr. af bloktilskuddet (svarende til 17,1 mio. kr. for Randers) gjort betinget af overholdelse af anlægsrammen. Bloktilskuddet (ex betingede tilskud) udgør således kun 52,3 mio. kr.

Nedenfor beskrives det betingede bloktilskud på hhv. service og anlæg lidt nærmere:

Betinget bloktilskud, service

Sanktion på budget

Budgetsanktionen er som udgangspunkt kollektiv i 2017. Økonomi- og indenrigsministeren er dog bemyndiget til at gøre sanktionen delvis individuel, hvis det vurderes, at enkeltkommuner ikke har udvist en passende budgetadfærd.

De foreløbige meldinger på landsplan viser, at kommunerne under et holder sig under den aftalte ramme og dermed kommer det betingede bloktilskud på 3 mia. kr. til udbetaling.

Sanktion på regnskab 2017

En eventuel regnskabssanktion i 2017 udmåles i forhold til de samlede kommunale budgetter for service. Sanktionen er delt i en individuel del (60 pct.), som betales af de kommuner, som har overskredet det oprindelige budget samt en kollektiv del (40 pct.).

Da modregningen vil ske i forhold til de vedtagne budgetter for 2017 har Randers Kommune - i lighed med tidligere år - indregnet en bufferpulje på 42,2 mio. kr. på servicebudgettet (se også afsnit 4).

Betinget bloktilskud, anlæg

Økonomaftalen indebærer, at op til 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud i 2017 er betinget af, at kommunernes samlede budget for bruttoanlæg er inden for rammerne af økonomaftalen for 2017.

De foreløbige meldinger på landsplan viser, at kommunerne under et holder sig under den aftalte anlægsramme og dermed kommer det betingede bloktilskud på 1 mia. kr. til udbetaling.

Kommunernes regnskab for bruttoanlæg er ikke omfattet af en sanktionsmekanisme i 2017. Økonomaftalen indebærer dog, at *"Regeringen og KL er enige om at tillægge det stor betydning, at de kommunale anlægsudgifter i 2017 både i budgetterne og regnskaberne ligger inden for rammerne af aftalen"*.

Ekstraordinært finansieringstilskud

Kommunerne har også for 2017 fået et ekstraordinært finansieringstilskud. Tilskuddet er i alt på 3,5 mia. kr., hvoraf de 2 mia. kr. er fordelt til kommuner med økonomiske udfordringer:

- 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet (i Randers er det strukturelle underskud pr. indbygger: 20.758 kr. mod landsgennemsnittet på 14.655 kr.)
- 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag pr. indbygger under 171.400 kr. pr. indbygger (Randers: 158.950 kr. pr. indbygger)

Randers opfylder altså begge kriterier og modtager dermed 92,4 mio. kr. i ekstraordinært finansieringstilskud i 2017, hvilket er ca. 33 mio. kr. mere end en fordeling af samtlige 3,5 mia. kr. efter den sædvanlige fordelingsnøgle (folketallet) ville have resulteret i.

Det ekstraordinære finansieringstilskud er kun indregnet i 2017, idet det er usikkert, om der også i 2018 og frem vil være tale om et ekstraordinært balancetilskud.

Udligning af selskabsskat

Der udlignes med 50% af forskellen til landsplan. Som tidligere nævnt skal Randers i 2017 aflevere 2,8 mio. kr. i selskabsskat svarende til en udgift på 29 kr. pr. indbygger. Landsgennemsnittet svarer til en indtægt på 1.160 kr. pr. indbygger – altså en forskel på 1.187 kr. pr. indbygger. Denne forskel ganges med kommunens statsgaranterede folketal samt udligningsniveauet på 50% hvorved fås et udligningsbeløb på 58,5 mio. kr.:

Tabel 17 – Udligning af selskabsskat

Indtægter på landsplan (kr. pr. indbygger)	-1.160
Indtægter i Randers (kr. pr. indbygger)	29
Forskel (kr. pr. indbygger)	-1.189
Folketal (statsgaranti)	98.455
Udligningsbeløb (mio. kr.)	-58,5

(Negative beløb angiver indtægter)

Beskæftigelsestilskud

Beskæftigelsestilskuddet på 228,9 skal dække kommunens udgifter til dagpenge og aktivering af de forsikrede ledige.

Som systemet er opbygget bliver kommunerne i de enkelte landsdele kompenseret fuldt ud for udgifterne på området, men for den enkelte kommune kan der være tale om over- eller underkompensation. Randers har de seneste år haft "overskud" på ordningen, men på grund af usikkerheden på området budgetteres fortsat med balance på området. Tilskuddet i 2017 udgør 228,9 mio. kr. hvilket svarer til kommunens udgifter på området (se også afsnit 6.3)

6. Skattefinansieret drift

Den skattefinansierede drift kan opdeles i to hovedgrupper, nemlig serviceudgifter og indkomstoverførsler m.m. Opdelingen er vigtig, fordi der er opstillet en serviceramme, som kommunerne skal overholde og fordi kommunens styring af udgifterne afhænger af, om der er tale om en serviceudgift eller ej (se afsnit 9).

Helt overordnet gælder, at indkomstoverførslerne består af en række meget lovbundne (og dermed vanskeligt styrbare) områder som førtidspension, dagpenge, kontanthjælp, medfinansiering på sundhedsområdet osv. Serviceudgifterne består af alle øvrige udgifter, hvoraf de største udgør udgifterne til småbørnsområdet, skoleområdet, socialområdet og ældreområdet.

I nedenstående afsnit beskrives først udviklingen i serviceudgifter og dernæst indkomstoverførsler.

6.1 Serviceudgifter

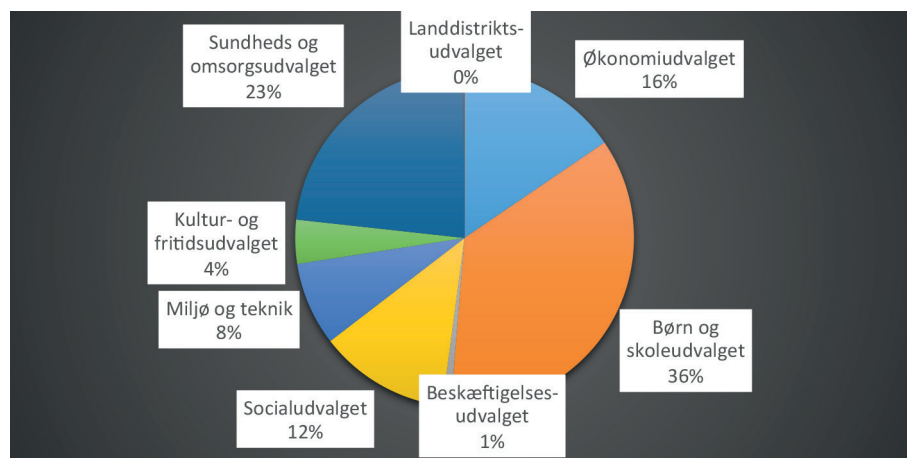
Serviceudgifterne i budget 2017-20 forventes at udvikle sig som følger:

Tabel 18 – Serviceudgifter i faste og løbende priser

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020
Faste priser	3.950,6	3.942,8	3.948,7	3.952,7
Pris og lønudvikling		80,4	160,7	242,9
Løbende priser	3.950,6	4.023,1	4.109,3	4.195,6

Tabellen viser, at serviceudgifterne (målt i faste priser) stort set er konstant gennem perioden. Dette dækker dog over flere modsatrettede poster, som beskrives nærmere nedenfor (se tabel 19).

Serviceudgifterne i 2017 fordeler sig som følger på udvalg:

Figuren viser, at udgifterne under børn og skoleudvalget udgør 36% af serviceudgifterne i kommunen efterfulgt af udgifterne under sundheds- og omsorgsudvalget med 23% osv.

Nedenfor vises udviklingen fra 2017 og frem - fordelt på udvalg og bevillingsområder.

Tabel 19 – Serviceudgifter fordelt på udvalg og bevillingsområder

Mio. kr. 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Økonomiudvalget	611,1	595,1	585,3	569,5
1.1 Administration	578,0	565,6	552,1	540,6
1.2 Politisk organisation	17,1	14,6	18,2	14,1
1.3 Erhverv og turisme	16,0	15,0	15,0	14,7
Børn og skole	1.416,1	1.414,3	1.409,6	1.408,0
2.1 Skole	855,6	853,7	847,0	841,6
2.3 Børn	367,3	370,0	372,1	375,9
2.4 Familie	193,1	190,6	190,6	190,6
Beskæftigelsesudvalget	31,5	31,5	31,5	30,5
Socialudvalget	492,2	496,5	500,9	504,3
4.1 Forebyggende foranstaltninger	62,8	62,8	62,8	62,8
4.2 Tilbud til voksne	429,4	433,7	438,1	441,5
Miljø og teknik	314,9	311,1	311,0	306,2
Kultur og fritid	165,9	164,8	164,0	164,0
Sundhed og ældre	915,7	926,2	943,1	966,9
7.1 Sundhed	105,1	101,0	99,6	99,6
7.2 Omsorg	810,6	825,2	843,5	867,3
Landdistriktsudvalget	3,3	3,3	3,3	3,3
I alt	3.950,6	3.942,8	3.948,7	3.952,7

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de områder hvor der ses en udvikling hen over årene i enten op- eller nedadgående retning. Der henvises til "Budgetbemærkninger 2017-20, bind 1" for en nærmere beskrivelse.

Økonomiudvalget

Administration

Udgifterne til administration falder fra 578 mio. kr. i 2017 til 540,6 mio. kr. i 2020, altså med 37,4 mio. kr.

Faldet skyldes primært det såkaldte moderniserings- og effektiviseringsprogram, der er en følge af regeringsaftalen for 2017 (se afsnit 2 for en nærmere beskrivelse). Der er indarbejdet et "moderniseringskrav på 8,6 mio. kr. i 2018, 17,1 mio. kr. i 2019 og 25,7 mio. kr. i 2020. Dette beløb er i første omgang placeret på konto 6 under "administration" og skal senere udmøntes konkret, når der foreligger klare oplysninger om selve programmet (se også afsnit 2).

Som yderligere forklaring på faldet fra 2017 til 2020 kan nævnes, at der (jf. budgetforliget) er indregnet en styrkelse af familieafdelingen (myndighed) med 2,5 mio. kr. i 2017 og 2018 og ligeledes en styrkelse af planafdelingen med 1,5 mio. kr. i 2017 og 2018. Disse beløb ophører i 2019 og frem og forklarer dermed et samlet fald på 4 mio. kr.

Hertil kommer et fald på 2,8 mio. kr. fra 2019 til 2020 som følge af at udgifterne til administration på integrationsområdet generelt forventes at falde fra 2019 til 2020 som følge af et færre antal flygtninge.

Politisk organisation

Årsagen til merudgiften i 2017 og 2019 skyldes hhv. kommunalvalg (2017) samt forventet folketingsvalg (2019).

Erhverv og turisme

Årsagen til faldet fra 2017 til 2018 på 1,0 mio. kr. skyldes, at der i 2017 er afsat 1,0 mio. kr. til styrkelse af midtbyen som attraktivt handelsområde (jf. budgetforliget)

Børn og skole udvalget

Skoleområdet

På skoleområdet falder budgettet fra 855,6 mio. kr. i 2017 til 841,6 mio. kr. i 2020, altså et fald på 14 mio. kr.

Faldet skyldes primært, at budgettet i 2017 og 2018 er forhøjet som følge af budgetforliget. Budgettet er således forhøjet med 4,8 mio. kr. i 2017 for at sikre en langsommere indfasning af rammebesparelsen i 2017. Og i 2017 er der afsat 1 mio. kr. som centrale puljemidler til skoleområdet (sprogundervisning af to-sprogede). Endelig er der i tillægsforliget til budgettet afsat ekstra midler til specialundervisningsområdet på hhv. 5,4 mio. kr. i 2017 og 7,6 mio. kr. i 2018. Som følge af budgetforliget (og tillægsforlig) er budgettet i 2017 altså 11,2 mio. kr. højere end i 2020.

Hertil kommer, at flytningen fra drift til anlæg (jf. skolestrukturen) er 3 mio. kr. større i 2018 og frem end i 2017.

Børn 0- 5 år

På børneområdet er der tale om en samlet stigning fra 367,3 mio. kr. i 2017 til 375,9 mio. kr. i 2020, altså med 8,6 mio. kr.

Budgetforliget indebærer at børneområdet får tilført 17,4 mio. kr. årligt fra og med 2017. Budgetforliget forklarer dermed ikke selve stigningen fra 2017 og frem, idet budgettet allerede "løftes" i 2017.

Årsagen til stigningen er derimod demografiudviklingen. Der forventes ganske vist et fald i antallet af småbørn fra 2016 til 2017, men herefter forventes udviklingen at vende, så der i 2020 skal bruges 8,8 mio. kr. mere end i 2017 (se afsnit 6.4 nedenfor).

Familieområdet

Budgettet på familieområdet er 2,5 mio. kr. højere i 2017 end i 2018 og frem. Dette skyldes, at der er overført 5,0 mio. kr. fra børneområdet (fælles formål) til PPR fordelt med 2,5 mio. kr. i 2016 og 2,5 mio. kr. i 2017 (jf. 1. budgetopfølgning 2016).

Beskæftigelsesudvalget

Her er beløbet stort set uændret fra 2017 til 2020 bortset fra et fald på 1 mio. kr. fra 2019 til 2020. Faldet skyldes at udgifterne til boliger til flygtninge forventes at falde fra 2019 til 2020.

Socialudvalget

På børneområdet (forebyggende foranstaltninger) er der ingen ændringer i budgetperioden.

På voksenområdet stiger budgettet fra 429,4 til 441,5 mio. kr., altså med 12,1 mio. kr. Årsagen hertil er primært demografireguleringerne på området, der medfører en stigning på 11,9 mio. kr. fra 2017 til 2020 (se også afsnit 6.4)

Miljø og teknik udvalget

Budgettet falder fra 314,9 mio. kr. i 2017 til 306,2 mio. kr. i 2020, altså et fald på 8,7 mio. kr.

Der er primært to forklaringer herpå. Besparelsen vedr. ejendomsservice stiger med yderligere 2,0 mio. kr. fra 2017 til 2018.

Hertil kommer, at der i forbindelse med investering i materiel i hhv. driftsafdelingen og ejendomsservice er flyttet budgetbeløb fra årene 2017-2020 til 2016.

Desuden er der givet en engangsbevilling til merudgifter vedr. busdriften i 2017 på 0,8 mio. kr. som konsekvens af Midttrafiks budgetudmelding.

Kultur- og fritidsudvalget

På kultur og fritidsområdet falder budgettet med godt 1 mio. kr. fra 2017 til 2018.

Dette fald dækker over to større ændringer. Udgifterne fra 2017 til 2018 falder med 3,3 mio. kr. idet udgifterne til kulturby 2017 ikke videreføres i 2018 og frem. I modsat retning trækker, at der i budgetforliget for 2016 blev reserveret 2,5 mio. kr. fra 2018 og frem til ekstra driftstilskud vedr. etablering af Hal 4.

Fra 2018 til 2019 er der et fald på 0,8 mio. kr. hvilket skyldes, at en ekstraordinær bevilling på 0,8 mio. kr. til stadsarkivet ophører i 2019.

Sundheds- og omsorgsudvalget

Sundhed

Budgettet falder fra 105,1 mio. kr. i 2017 til 101,0 mio. kr. i 2018, hvilket primært skyldes at projektet "Tjek dit helbred" udløber i 2017.

Budgettet falder yderligere med 1,4 mio. kr. fra 2018 til 2019 hvilket skyldes, at projektet "Familieiværksættere og "parterapi" (PREP) udløber i 2019. Projektet var oprindeligt for perioden 2015-2016 og blev med budgetforliget for 2017 forlænget i perioden 2017-2018. Forligspartierne ønsker at der på baggrund af et større erfaringsgrundlag udarbejdes en fornyet evaluering af projektet før sommeren 2018 med henblik på at træffe beslutning om, hvorvidt projektet skal gøres permanent i forbindelse med budgetlægningen for 2019-2022.

Omsorg

Budgettet på omsorgsområdet stiger fra 810,6 mio. kr. i 2017 til 867,3 mio. kr. i 2020 – altså med 56,7 mio. kr.

Hovedforklaringen på denne stigning er de foretagne demografireguleringer på området. Disse reguleringer betyder således i sig selv stigende udgifter på 58,5 mio. kr. fra 2017 til 2020 (se afsnit 6.4 for en nærmere beskrivelse)

I modsat retning trækker, at området i 2019 begynder at afdrage på lån på 5,1 mio. kr. vedr. diverse velfærdsteknologiske løsninger i forbindelse med Fremtidens Plejehjem. De 5,1 mio. kr. lånes i kommunekassen og afdrages af området over 3 år, første gang i 2019 (jf. beslutning i byrådet den 17/5 2016). Budgettet er således nedskrevet med 1,7 mio. kr. i hvert af årene 2019-21.

6.2 Serviceramme

Regeringsaftalen indebærer, at der – i lighed med sidste år – er et betinget balancetilskud på 3 mia. kr. (svarende til 51,3 mio. kr. for Randers).

Som tidligere beskrevet er der indført en regnskabssanktion der indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle (60%) og kollektive nedsættelser (40%).

Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse. Som følge heraf har Randers Kommune (i lighed med tidligere år) indregnet en ikke finansieret servicebuffer på 42,2 mio. kr. (modposten er placeret under finansforskydninger).

KL beregner hvert år en teknisk serviceramme for hver enkelt kommune. Den teknisk beregnede ramme kan bruges som en indikator på om det vedtagne servicebudget ligger lavt eller højt:

Tabel 12 – Forskel til servicerammen

	Mio. kr.
Servicebudget 2017	3.950,6
KL's tekniske fremskrivning	3.930,6
Forskel	20,0

Tabellen viser, at Randers ligger 20,0 mio. kr. over den teknisk beregnede ramme. En af grundene hertil er, at budgetforliget for 2017 medfører merudgifter til service på 33,2 mio. kr. (se afsnit 3). Hertil kommer demografireguleringer der medfører merudgifter på 15,8 mio. kr. fra 2016 til 2017. I modsat retning trækker den tidligere omtalte rammereduktion i 2017 (se afsnit 2).

Det bør dog i den forbindelse nævnes, at hvis den omtalte servicebuffer på 42,2 mio. kr. ikke anvendes – og hvis servicebudgettet i øvrigt holder – vil regnskabsresultatet ende med at blive 22,2 mio. kr. lavere end KL's tekniske beregning.

6.3 Indkomstoverførsler m.m.

Indkomstoverførsler m.m. dækker over følgende 4 poster:

Tabel 20 – Specifikation af poster "Indkomstoverførsler m.m"

Mio. kr., 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Indkomstoverførsler	1.368,1	1.388,1	1.413,7	1.451,3
Aktivitetsbestemt medfinansiering	355,0	358,2	360,3	362,2
Forsikrede ledige	229,1	229,1	229,1	229,1
Indtægter fra central refusionsordning	-16,0	-16,0	-16,0	-16,0
I alt	1.936,2	1.959,4	1.987,1	2.026,6

Budgettet udgør altså i alt godt 1,9 mia. kr. og svarer dermed til ca. 1/3 af kommunens udgiftsbudget. Som det fremgår af tabellen udgør posten "indkomstoverførsler" klart den største post i ovennævnte tabel. Af den samlede vækst på ca. 90 mio. kr. i budgetperioden tegner indkomstoverførslerne sig for ca. 83 mio. kr. - resten vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering. I det følgende fokuseres derfor udelukkende på posten "indkomstoverførsler".

Indkomstoverførslerne kan specificeres som følger:

Tabel 21 – Udviklingen i indkomstoverførsler – fordelt på udgiftsposter

Mio. kr., 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Kontant- og uddannelseshjælp	234,8	234,1	227,6	231,2
Revalideringsydelse (inkl. forrevalidering)	2,6	2,0	1,7	1,7
Kontantydelse	2,4			
Ressourceforløbs- og jobafklaringsydelse	84,5	98,2	103,9	109,6
Ledighedsydelse	36,8	36,4	35,0	33,0
Driftsudgifter til aktivering m.v.	38,3	28,2	27,7	28,6
Jobrotation	3,5	3,4	3,3	3,4
Erhvervsgrunduddannelse	0,5	0,5	0,5	0,5
Førtidspension	490,0	488,2	492,6	502,1
Integration (ydelse, drift, resultattilskud)				
Integrationsydelse	71,6	80,4	81,9	88,5
Driftsudgifter	29,5	28,5	27,5	32,8
Resultattilskud	-5,0	-6,9	-8,0	-8,4
Grundtilskud for udlændinge	-45,6	-49,8	-35,1	-35,8
Sygedagpenge	148,7	151,6	152,8	151,0
Fleksjob	133,3	149,6	160,6	168,9
Seniorjob	14,0	14,1	12,1	12,5
Aktivering uden refusion	0,0	0,0	0,0	0,0

Boligstøtte (boligsikring og -ydelse)	96,9	98,4	98,5	101,1
Personlige tillæg	13,0	13,0	12,6	12,4
Øvrige sociale formål	18,4	18,4	18,4	18,4
Budgetgaranti og øvrige				
overførsler i alt	1.368,1	1.388,1	1.413,7	1.451,3

(minus angiver indtægter)

Områderne ovenfor er omfattet af budgetgaranti på landsplan (eller en ordning svarende hertil). Det betyder, at hvis udgifterne ikke stiger så meget som forventet, vil kommunernes bloktilskud blive reduceret tilsvarende. Og hvis udgifterne stiger mere end forventet vil kommunerne blive kompenseret tilsvarende. Dette betyder dog ikke, at den enkelte kommune nødvendigvis bliver kompenseret fuldt ud – dette afhænger bl.a. af om udviklingen i den enkelte kommune afviger fra udviklingen på landsplan.

Overslagsårene er budgetteret med udgangspunkt i forventningerne på landsplan – altså forudsættes som udgangspunkt, at Randers vil følge udviklingen på landsplan. Stigningen i fx fleksjob samt ressourceforløb og jobafklaringsydelse følger altså vækstprocenten på landsplan. Årsagen til den høje vækst på disse områder skyldes primært den gradvise indfasning af refusionsomlægningen på området, der betyder at refusionsprocenten til kommunerne gradvist aftrappes over tid (de første 4 uger er refusionsprocenten 80% faldende til 20% hvis varigheden er over 52 uger).

På ét område forudsættes ikke samme stigning som på landsplan – nemlig på førtidspensionsområdet. Her forudsættes, at udgifterne ikke vil stige så meget som på landsplan, idet der i Randers forventes en større afgang fra førtidspension end man gør på landsplan. Der forventes således mindre-udgifter på ca. 10 mio. kr. i 2018 i forhold til udviklingen på landsplan og mindreudgifter på ca. 40 mio. kr. i 2020 – igen i forhold til den gennemsnitlige stigning på landsplan.

Det er vigtigt at understrege, at udgiftsudviklingen på ovennævnte områder hele tiden skal sammenholdes med udviklingen på landsplan. Som nævnt ovenfor er det forudsat, at Randers har en udvikling på førtidspensionsområdet, der er lavere end landsgennemsnittet. Den mindreudgift der opstår herved, får Randers som udgangspunkt lov at beholde. Men dette forudsætter at Randers ligger under den landsgennemsnitlige udvikling på førtidspensionsområdet - uanset hvordan landsgennemsnittet ellers udvikler sig.

De enkelte områder er mere detaljeret beskrevet i "Budgetbemærkninger 2017-20, bind 1, bevillingsområde 3.1 (beskæftigelsesområdet).

6.4 Demografi

Der foretages reguleringer på følgende områder som følge af den demografiske udvikling:

- Småbørnsområdet
- Skoleområdet
- Ældreområdet
- Socialområdet

Grundlaget for demografimodellerne er kommunens egen befolkningsprognose 2017-2029. KL har dog efter udarbejdelsen af kommunens egen prognose nedjusteret skønnet over væksten på landsplan som følge af færre flygtninge end forventet. Kommunens befolkningsprognose er derfor nedjusteret med samme faktor som på landsplan:

Tabel 22 - Kommunens befolkningsprognose før og efter nedjustering (betalingskommunefolketal)

Antal	2017	2018	2019	2020
Egen prognose før nedjustering	98.601	99.511	100.342	101.077
Nedjustering jf. KL	98.404	99.210	100.038	100.770

Ovenstående tal danner grundlag for nedenstående demografiberegninger og modellerne er uændrede i forhold til de modeller, der blev anvendt i budget 2016-19

Nedenstående tabel viser de beløb, der er indregnet som følge af demografien. Tabellen viser ændringerne i forhold til 2016.

Tabel 23 – Demografi i budget 2017-20 (ændring i forhold til 2016)

Mio. kr. 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Småbørn	-4,4	-1,8	0,3	4,3
Skole	0,0	5,2	6,1	1,6
Ældre	15,0	29,3	49,3	73,5
Social	5,3	9,5	13,8	17,2
I alt	15,8	42,1	69,6	96,6

(- angiver mindreudgifter)

Tabellen viser merudgifter på 15,8 mio. kr. i 2017 i forhold til 2016. I 2020 er der merudgifter på 96,6 mio. kr. i forhold til 2016.

Som det fremgår er det især ældreområdet, der betyder stigende udgifter. Antallet af 75-84 årige forventes at stige med 1.276 personer fra 2016-2020 og antallet af 85 årige forventes at stige med 87 personer i samme periode. Som modellen er bygget op betyder det, at udgifterne i 2020 kan forventes at være 73,5 mio. kr. højere end i 2016.

Nedenstående tabel viser ændringer i forhold til 2017 – altså når budgettet sammenlagt er fremskrevet med ovennævnte 15,8 mio. kr. fra 2016 til 2017. Tabellen kan bruges til at forklare ændringer over årene med udgangspunkt i de fastlagte budgetbeløb i 2017:

Tabel 24 – Demografi i budget 2017-20 (ændring i forhold til 2017)

Mio. kr. 2017-priser	2018	2019	2020
Småbørn	2,6	4,8	8,8
Skole	5,1	6,1	1,6
Ældre	14,4	34,4	58,5
Social	4,2	8,5	11,9
I alt	26,3	53,8	80,8

Tabellen viser at udgifterne på børneområdet stiger med 8,8 mio. kr. i forhold til 2017. På skoleområdet er beløbet det samme som ovenfor idet reguleringen fra 2016 til 2017

er tæt på nul. På ældreområdet stiger udgifterne med 58,5 mio. kr. fra 2017 til 2020 og på socialområdet med 11,9 mio. kr.

Der henvises til "Budgetbemærkninger 2017-20, bind 1" for en nærmere beskrivelse af demografien på ovennævnte områder.

7. Anlæg

Kommunens anlægsudgifter er opdelt på følgende 4 poster:

- Skattefinansieret anlæg
- Jordforsyning
- Ældreboliger
- Brugerfinansieret anlæg

Nedenstående tabel viser de samlede anlægsudgifter opdelt på områder og på udgifter/indtægter.

Tabel 25 – Anlægsudgifter i budget 2017-20

Mio. kr. 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Skattefinansieret anlæg	171,9	119,9	123,6	131,2
Heraf udgifter	190,0	152,9	132,1	138,3
Heraf indtægter	-18,1	-33,0	-8,5	-7,1
Jordforsyning	-9,1	6,8	-4,1	-15,2
Heraf udgifter	20,5	30,8	19,9	8,8
Heraf indtægter	-29,6	-24,0	-24,0	-24,0
Ældreboliger	74,8	18,9	0,0	0,0
Heraf udgifter	74,8	18,9		
Heraf indtægter				
Brugerfinansieret anlæg	7,0	0,0	0,0	0,0
Heraf udgifter	7,0	0,0	0,0	0,0
Heraf indtægter				
Anlægsudgifter i alt	244,6	145,6	119,5	116,0
Heraf udgifter	292,3	202,6	152,0	147,1
Heraf indtægter	-47,7	-57,0	-32,5	-31,1

Negative beløb angiver indtægter/overskud

Tabellen viser, at de samlede nettoanlægsudgifter i 2017 er på 244,6 mio. kr. fordelt med 171,9 mio. kr. på skattefinansieret anlæg, -9,1 mio. kr. på jordforsyningen, 74,8 mio. kr. på ældreboliger og 7,0 mio. kr. på brugerfinansieret anlæg.

Budgetforliget:

Fra budgetforliget 2017-20 er der indarbejdet følgende nye anlægsprojekter på det skattefinansierede område:

- **Kraftcenter Korshøj**

Forligspartierne har afsat 5,0 mio. kr. i 2017 til samling af alle idrætsaktiviteter i Albæk, Møllerup og Harridslev ved Korshøj hallen under navnet Kraftcenter Korshøj. Midlerne reserveres under forudsætning, at der lokalt kan skaffes 4 mio. kr. til projektet.

De allerede disponerede midler på 2,5 mio. kr. af breddeidrætsmidlerne til renovering af omklædningsbygningen i Albæk er overført til projektet.

- **Legepladser i byrum**

Med henblik på at styrke børnefamiliernes muligheder for at være aktive i byrummet er der afsat 1 mio. kr. i 2017 til at skabe en moderne og aktiverende legeplads i midtbyen.

- **Forbedret parkering ved Randershallerne**

I budgetforliget er det besluttet at fastholde de afsatte midler til hal 4 ved Arena Randers. I den forbindelse er der afsat 2,7 mio. kr. i 2017 til forøgelse af parkeringskapaciteten med 127 nye p-pladser ved Arena Randers.

- **Stamudstilling**

I budgetforliget er der afsat 2 mio. kr. i 2017 til en ny oldtidsudstilling med forventet indvielse i efteråret 2017 under forudsætning af, at der kan skaffes ekstern finansiering på resten af de budgetterede udgifter på i alt 12 mio. kr.

- **Møllevang - demenslandsby**

Der er i budgetperioden 2017-19 afsat i alt 5 mio. kr. til omdannelse af rækkehus og Center Møllevang til "Landsbyen Møllevang" med det formål at skabe trygge og attraktive rammer med mulighed for et liv med selvstændighed og livskvalitet for beboere med demens.

- **Aktivitetshus for borgere med handicap**

Som led i handicapplanen for Randers Kommune 2016 er der afsat 3 mio. kr. årligt i 2017-2019 til etablering af et nyt aktivitetshus for borgere med handicap på det eksisterende Dronningborg aktivitetscenter.

- **Lysets By**

Forligspartierne har afsat 1,5 mio. kr. i 2017 til yderligere udvikling af lyskunstprojekter i Randers. Projektet skal ses i sammenhæng med visionen om koblingen mellem by og vand og udgiften er finansieret af rådighedsbeløbet til projektet Byen til Vandet.

- **Initiativer i landdistrikter – Belysning Fårup og Borgerhus i Gjerlev**

For at understøtte byrådets landdistriktspolitik har forligspartierne i 2017 afsat 0,3 mio. kr. til etablering af gadelys i Fårup samt 1 mio. kr. til at igangsætte et borgerhus i Gjerlev.

- **Tillægsforlig** - det indgåede tillægsforlig indebærer, at specialundervisningsområdet får tilført 13 mio. kr. mere (fordelt med 5,4 mio. kr. i 2017 og 7,6 mio. kr. i 2018) Beløbet finansieres af den afsatte anlægspulje vedr. skoleudbygning, der således reduceres med 1 mio. kr. i 2017 og 12 mio. kr. i 2019.

7.1 Skattefinansieret anlæg

De skattefinansierede anlægsudgifter i 2017 er netto 171,9 mio. kr. Brutto er der tale om en udgift på 190,0 mio. kr. og en indtægt på 18,1 mio. kr. Nedenstående tabel viser de største anlægsprojekter i 2017-20:

Tabel 26 – Skattefinansierede anlægsudgifter i budget 2017-20

Mio. kr. 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Udbygning af folkeskoler	19,4	43,3	33,0	45,0
Ny daginstitution, distrikt Midt	12,3			
Nyt aktivitetshus til handicappede	3,0	3,0	3,0	
Byfornyelse, ramme	5,5	6,8	7,6	7,6
Forsøgsprojekt Langå	2,1	0,3		
Bygningsvedligehold	35,0	35,0	34,7	35,7
Energibesparende foranstaltninger	25,5	25,5	25,5	25,5
Naturbeskyttelse	2,8	3,2	3,7	3,7
Kommunale veje, rammebeløb	5,4	5,4	5,4	5,4

Udskiftning af gadelysarmaturer	13,3	13,3		
Forbedret parkering ved Randershallerne	2,7			
Lysets by, pulje	1,5			
Udbyhøj Kabelfærge, dokning			3,4	
Byen til vandet	3,6	7,6	7,6	7,6
Breddeidræt, ramme	2,3	2,3	2,3	2,3
Anlægspulje idrætsformål	1,0	1,0	1,0	1,0
Kraftcenter Korshøj	5,0			
Stamudstilling Museum Østjylland	2,0			
Fremtidens plejehjem, servicearealer	2,4			
Møllevang - demenslandsby	2,0	2,0	2,0	2,0
Anlægsreserve	41,6			
Øvrige	1,6	4,2	2,9	2,5
Udgifter i alt	190,0	152,9	132,1	138,3
Indtægter	-18,1	-33,0	-8,5	-7,1
Byfornyelse, ramme	-2,8	-3,4	-3,8	-3,8
Områdefornyelse Langå	-0,5	-0,1		
Forsøgsprojekt Langå	-2,1	-0,3		
Kommunale veje	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
Udbyhøj Kabelfærge, dokning			-1,7	
Salg af Gjerlev-Enslev og Vorup skoler	-9,3			
Salg af fløj på Lindevænget		-12,7		
Salg af Kærsmindebadet		-11,1		
Fremtidens plejehjem, servicearealtilskud			-2,4	
Øvrige	-1,8	-1,4	-1,4	-1,7
P/L-regulering		2,0	4,4	7,0
Nettoudgifter i alt	171,9	121,9	128,0	138,2

Negative beløb angiver indtægter/overskud

Som noget nyt er der i 2017 indregnet en anlægsreserve på 41,6 mio.kr. Reserven er primært indarbejdet for at imødegå et eventuelt forbrug af opsparede midler på anlægssiden i 2017. Reserven er ikke finansieret idet der er indregnet en modpost under finansforskydninger af tilsvarende beløb. Samme sted er der også indregnet et samlet forbrug af opsparede midler (primært anlæg) på 50 mio. kr. (se afsnit 8 for en nærmere beskrivelse heraf).

Hvis reserven ikke tælles med i ovenstående tal vil de samlede bruttoudgifter være 148,4 mio. kr. (og netto 130,3 mio. kr.). Set over hele perioden er gennemsnittet af bruttoudgifterne 143 mio. kr. og dermed tæt på byrådets målsætning om et gennemsnit på 150 mio. kr. årligt (se afsnit 4 for en nærmere beskrivelse af målopfyldelsen).

7.2 Jordforsyning

Anlægsbudgettet for jordforsyningen omfatter byggemodning samt køb og salg af jord til bolig- og erhvervsformål.

Formålet med jordforsyningsbudget er at sikre et solidt fundament for en fortsat aktiv erhvervsudvikling og bosætningspolitik i Randers Kommune. Ifølge kommunens økonomistyringsregler skal budgettet til jordforsyning "hvile i sig selv" i budgetperioden.

Budgettet for 2017-20 er udarbejdet på grundlag af det vedtagne budget 2016-19 og en tilpasning til de aktuelle forventninger i de kommende år.

Tabel 27 – Jordforsyningsbudget 2017-20

Mio. kr. i 2017-priser	2017	2018	2019	2020	I alt
Salg af grunde	-29,1	-23,5	-23,5	-23,5	-99,6
Byggemodning	19,9	30,3	19,5	8,3	78,0
Renter og afdrag	4,4	4,4	4,4	4,4	17,6
PI-fremskrivning			-0,4	-1,1	-1,5
Nettoresultat	-4,8	11,2	0	-11,9	-5,5

Negative beløb angiver indtægter/overskud

Jf. tabel 17 er der i perioden 2017-20 afsat 78,0 mio. kr. til byggemodning samt 17,6 mio. kr. til renter og afdrag. De samlede udgifter på 95,6 mio. kr. til byggemodning, renter og afdrag skønnes dækket af de budgetterede salgsindtægter på 99,6 mio. kr.

Der er ikke afsat midler til køb af jord i budgetperioden, da kommunen aktuelt har en større beholdning af jord til bolig- og erhvervsformål. Såfremt der opstår et behov for køb af jord vil udgiften blive modregnet i jordforsynings økonomi med indtægter ved salg af grunde.

Grundsalg

De budgetterede salgsindtægter omfatter salg af boliggrunde i følgende områder:

- Lindholt, etape 2
- Tjærbyvang
- Drastrup
- Munkdrup

Byggemodning

I budgetperioden er der budgetteret med byggemodningsudgifter til boligformål i følgende områder:

- Munkdrup
- Lindholt, etape 2
- Høgshøj i Spentrup
- Drastrup, etape 2

Derudover er der afsat endnu ikke udmøntede rammebeløb til grundsalg og byggemodning til både bolig- og erhvervsformål.

Finansiering

Det samlede overskud på 19,9 mio. kr. på jordforsyningsbudgettet dækker udgifter til renter og afdrag på eksisterende lån til jordkøb.

7.3 Ældreboliger

I det vedtagne budget 2017-2020 er der indarbejdet anlægsudgifter til etablering af ældreboliger på 74,8 mio. kr. i 2017 og 18,9 mio. kr. i 2018 fordelt på følgende projekter:

- Ladegården, etablering af 14 almene boliger med et samlet anlægsbudget på 17,8 mio. kr., heraf 14,2 mio. kr. i 2016 og 3,6 mio. kr. i 2017 jf. byrådsbeslutning 14. april 2016.
- Fremtidens Plejehjem med et samlet anlægsbudget på 110,1 mio. kr., heraf 20,0 mio. kr. i 2016, 71,2 mio. kr. i 2017 og 18,9 mio. kr. i 2019 jf. byrådsbeslutning 7. marts 2016.

Anlægsudgifterne afholdes inden for det samlede budget på ældreboliger, som tillige omfatter huslejeindtægter, lånefinansiering samt renter og afdrag jf. tabel 18.

Tabel 28 – Ældreboliger 2017-20

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020
Drift (huslejeindtægter)	-42,7	-42,9	-42,9	-42,9
Anlæg	74,8	18,9		
Lånefinansiering	-86,0	-7,6		
Renter og afdrag	38,4	39,1	39,7	40,3
PI-regulering		-0,7	-2,1	-3,1
Nettoudgifter i alt	-15,5	6,8	-5,3	-5,7

Negative beløb angiver indtægter/overskud

Det skal bemærkes, at der under finansforskydninger er afsat et beløb på 5 mio. kr. i 2017, og 4,5 mio. kr. fra 2018 og frem således at området (stort set) "hviler i sig selv".

7.4 Brugerfinansieret anlæg

De brugerfinansierede anlægsudgifter udgør 7 mio. kr. i 2017 som vedrører projektet:

- Affaldshåndtering, forbehandling af organisk affald med et samlet anlægsbudget på 15,6 mio. kr. fordelt med 8,6 mio. kr. i 2016 og 7,0 mio. kr. i 2017.

Anlægsudgifterne afholdes inden for Affaldshåndterings budget, som samlet set "hviler i sig selv" over hele budgetperioden:

Tabel 29 – Brugerfinansieret virksomhed 2017-2020.

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020
Affaldshåndtering				
Drift	-5,3	-0,2	-0,2	-0,2
Anlæg	7,0	0,0	0,0	0,0
PI-regulering		-0,2	-0,4	-0,6
Affaldshåndtering netto	1,7	-0,4	-0,6	-0,8

Negative beløb angiver indtægter/overskud

8. Finansposterne

Under finansposter beskrives kommunens lånoptagelse, afdrag på lån, udviklingen i kommunens langfristede gæld samt finansforskydninger.

8.1 Låneramme 2017-20

Randers Kommunes låneramme for 2017-20 er opgjort på grundlag af anlægsbudgettet i basisbudgettet og den dertilhørende automatiske låneadgang, jf. lånebekendtgørelsen. Derudover er der indarbejdet lånedispensationer fra puljen målrettet projekter med et effektiviseringspotentiale samt puljen til kommuner med lav likviditet. Lånerammen fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 30 - Låneramme 2017-20

Mio. kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Jordforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Overfladevand/klimatilpasning	0,0			
Gadebelysning	13,3	13,7	0,0	0,0
Færgedrift	0,0	0,0	1,7	0,3
Energibesparende foranstaltninger	25,6	26,0	26,3	26,7
Byfornyelse	3,5	3,5	3,7	3,7
Indefrysning af ejendomsskatter	2,4	2,4	2,4	2,4
Lånedispensation, borgernære områder	11,7	0,0	0,0	0,0
Lånedispensation, lav likviditet pulje	5,0	0,0	0,0	0,0
Ordinær låneadgang	61,5	45,5	34,1	33,1
Ældreboliger	86,0	7,6	0,0	0,0
Låneadgang i alt	147,5	53,1	34,1	33,1
Budgetteret lånoptagelse	147,5	53,1	34,1	33,1

Den ordinære låneadgang for 2017 udgør 61,5 mio. kr., og der er budgetteret med fuld lånoptagelse. Der er ikke budgetteret med lånefinansiering af jordkøb i budgetperioden.

I forbindelse med aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2017 er der afsat 3 lånepuljer. Lånepuljerne fordeles på grundlag af konkrete ansøgninger. Forvaltningen har vurderet grundlaget for at fremsende ansøgninger til puljerne og på den baggrund blev der udarbejdet 3 ansøgninger med henblik på, at byrådet som led i budgetforhandlingerne havde mulighed for at gøre brug af eventuelle dispensationer.

Tabel 31 - Lånepuljer 2017

Lånepuljer 2017	Randers Kommune projekter	Dispensation
650 mio. kr. målrettet investeringer med effektiviseringspotentiale	Anlægsinvesteringer på skoleområdet sfa skolestrukturændringerne vurderes at kunne komme i betragtning.	Der blev givet en dispensation på 11,7 mio. kr.
200 mio. kr. på det ordinære anlægsområde	Deponeringsfritagelse vedr. hal 4 ved Randers Arena på 35 mio. kr.	Der blev givet afslag
500 mio. kr. til styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner	Ansøgningen er ikke knyttet til anlægsprojekter, men bygger alene på en vurdering af likviditeten i kommunen.	Der blev givet en dispensation på 5 mio. kr.

Der var for 2017 på landsplan afsat en lånepulje på 650 mio. kr. vedr. investeringer med effektiviseringspotentiale. Der gennemføres i disse år mange anlægsinvesteringer på skoleområdet som følge af strukturændringerne og disse vurderes at have et effektiviseringspotentiale på driften. Randers Kommune søgte derfor og der blev givet en dispensation på 11,7 mio. kr. Forligspartierne besluttede at benytte denne mulighed.

Der var for 2017 på landsplan afsat en lånepulje 200 mio. kr. til investeringer og deponeringsfritagelse på øvrige anlægsområder. Randers Kommune ansøgte om deponeringsfritagelse vedr. en hal 4 ved Randers Arena. Der blev givet afslag på denne ansøgning.

Der var for 2017 på landsplan afsat en pulje på 500 mio. kr. til kommuner med lav likviditet. Lån fra denne pulje skal afdrages over 10 år. Randers Kommunes likviditet er stigende, men kommunen ligger fortsat i den lave ende sammenlignet med landets øvrige kommuner. Efter ansøgning blev Randers Kommune derfor tildelt en dispensation på 5 mio. kr. Forligspartierne besluttede at benytte denne dispensationsmulighed.

Der er budgetteret med lånoptagelse vedr. ældre- og handicapboliger på 86 mio. kr. i 2017 og 7,6 mio. kr. i 2018. Lånoptagelsen vedrører Fremtidens Plejehjem samt Ladegården. Den samlede lånoptagelse ekskl. jordforsyning og ældreboliger udgør således 61,5 mio. kr. i 2017. Den budgetterede lånoptagelsen i overslagsårene falder til mellem 45,5 mio. kr. og 33,1 mio. kr.

Låneadgangen reduceres, såfremt kommunen indgår leasingaftaler for anlægsudgifter, lejeaftaler eller udsteder garantier for lån til en række formål. I stedet for at reducere låneadgangen kan et tilsvarende beløb deponeres på en særskilt konto i et pengeinstitut.

8.2 Afdrag på lån

Af nedenstående tabel fremgår de budgetterede afdrag i perioden 2017-20:

Tabel 32 – Afdrag på lån (mio. kr.)

Afdrag på lån løbende priser	2017	2018	2019	2020
Skattefinansieret gæld	62,3	63,1	63,9	64,8
Nye lån	0,0	2,4	4,0	5,2
Arbejdsmarkedets feriefond	0,0	0,0	12,1	0,0
Jordforsyning	3,9	4,0	4,0	4,1
Ældreboliger	31,2	32,0	32,9	33,7
I alt	97,4	101,5	117,0	107,9

I 2017 udgør de budgetterede afdrag 97,4 mio. kr. Heraf udgør ældreboliger 31,2 mio. kr., hvoraf beboerne betaler 29,4 mio. kr. Afdrag vedrørende nye lån udgør 0 mio. kr. i 2017 som følge af, at der er budgetteret med lånoptagelse ultimo året. Afdrag vedrørende langfristet gæld i øvrigt udgør 62,3 mio. kr. i 2017.

Randers Kommune har et lån i Arbejdsmarkedet Feriefond på 12,1 mio. kr. vedr. Randers Regnskov. Lånet forfalder til betaling 25 år efter bevillingstidspunktet, og dette sker i 2019.

8.3 Kommunens samlede restgæld

Udviklingen i restgælden på eksisterende lån og den budgetterede lånoptagelse er vist i nedenstående tabeller.

Tabel 33 - Restgæld ultimo året

Mio. kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Samlet gæld i alt	1.715	1.672	1.595	1.511
Heraf ældreboliglån	709	685	652	618
Heraf udlæg vedr. forsyning	-2	3	9	0
Heraf lån vedr. jordforsyning	28	24	20	16
Heraf skattefinansieret gæld	979	959	913	876

Den samlede restgæld udgør ultimo 2017 1.715 mio. kr. Heraf udgør den skattefinansierede gæld 979 mio. kr. Der er tale om en budgetteret gældsafvikling i perioden 2017-20, hvilket er helt i overensstemmelse med den politiske målsætning for den skattefinansierede gæld. Det samme gør sig gældende for jordforsyningsområdet, hvor det fremadrettet er besluttet ikke at finansiere jordkøb ved lånoptagelse. Der er et fald i gælden vedr. ældreboliger som følge af, at der kun er planlagt enkelte ældreboligbyggeri i budgetperioden. Restgælden opgjort som kr. pr. indbygger fremgår af nedenstående tabel.

Som det fremgår af tabellen er den samlede restgæld pr. indbygger faldende i budgetperioden.

Tabel 34 - Restgæld pr. indbygger

Kr. pr. indbygger	2017	2018	2019	2020
Samlet gæld i alt	17.524	16.983	16.096	15.033
Heraf ældreboliglån	7.249	6.958	6.581	6.153
Heraf udlæg vedr. forsyning	-21	35	94	0
Heraf lån vedr. jordforsyning	287	245	202	158
Heraf skattefinansieret gæld	10.010	9.746	9.219	8.722

Kommunens skattefinansierede gæld pr. november 2016 består af 70 pct. fast forrentede lån og 30 pct. variabelt forrentede lån. Låneporteføljens sammensætning tilpasses løbende.

8.4 Renter

Ved budgetlægningen er der taget udgangspunkt i de eksisterende låneportefølje i 2017-20 samt nye lånoptagelser i budgetperioden.

Renteudgifterne er budgetlagt ud fra de gældende rentesatser på de fastforrentede lån og med en variabel rentesats på 1,5%. Renteindtægterne fra den likvide beholdning er ligeledes budgetteret med udgangspunkt i en rentesats på 1,5%.

De samlede renteindtægter/-udgifter kan opgøres som følger:

Tabel 35 - Renter

Mio.kr. løbende priser	2017	2018	2019	2020
Renteindtægter (likvide aktiver mm.)	-6,0	-5,0	-4,5	-3,8
Renteudgifter (ældreboliger)	7,2	7,0	6,8	6,6
Renteudgifter (øvrige lån)	28,4	26,6	24,9	23,2
Renteudgifter (nye lån)	0,0	0,7	1,3	1,7
Renter i alt	29,5	29,3	28,5	27,7
Renter i alt (ex ældreboliger)	22,4	22,3	21,7	21,1

Negative beløb angiver indtægter/overskud

8.5 Finansforskydninger

Af nedenstående tabel fremgår en specifikation af finansforskydningerne i budget 2017-20.

Tabel 36 - Finansforskydninger

Mio. kr., løbende priser	2017	2018	2019	2020
Opprioritering af opkrævning	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Pantebreve	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Aktier og andelsbeviser	6,0	0,0	0,0	0,0
Landsbyggefonden	0,8	0,8	0,0	9,0
Andre langfristede tilgodehavender	2,1	2,1	2,1	2,1
Deponerede beløb	35,0	-2,3	-2,3	-2,3
Deposita	-0,4	-2,3	0,0	0,0
Kirkerne	0,0	0,0	0,0	0,0

Bufferpuljer (modregning til servicebufferpulje og anlægsreserve)	-83,9	-43,2	-44,1	-45,1
Opsparede midler på drift og anlæg	50,0	0,0	-20,0	-25,0
Hensættelser ældreboliger	5,0	4,5	4,5	4,5
Øvrige poster	-1,8			
Finansforskydninger i alt	11,4	-41,9	-61,4	-58,4

(minus = udgift/forbrug)

Finansforskydningerne udgør 11,4 mio. kr. i 2017. De falder til -58,4 mio. kr. i slutningen af budgetperioden. Nedenfor er redegjort for de største poster.

Tilgodehavender i betalingskontrol

I budgetforlig 2016 blev det besluttet at opprioritere kommunens opkrævningsfunktion. Gennem en række nye initiativer (herunder ansættelse af en ny medarbejder) forventes det, at opkrævningen kan øges med 1 mio. kr. i 2017 og frem. Blandt andet som følge af indførelsen af yderligere en rykkerskrivelse inden oversendelse af tilgodehavender til Skat forøges kommunens indtægter fra rykkergebyr med ca. 0,5 mio. kr. årligt. Indtægterne herfra budgetteres under administration (konto 6).

Pantebreve

Pantebreve vedrører Fussingøegnens Friskole samt Naturgas Midtnord. Beløbet er fastsat på baggrund af regnskab 2015.

Aktier og andelsbeviser

I budget 2016-17 er der afsat en generel pulje til på 6 mio. kr. årligt til infrastruktur, herunder lufthavnen. Midlerne skal primært finansiere Randers Kommunes udtræden af ejerskabet i Aarhus Lufthavn – herunder kommunens andel af det forventedes regnskabsmæssige underskud i lufthavnen i 2016.

Indskud i landsbyggefonden (8.32.24)

Indskud i landsbyggefonden udgør 0,8 mio. kr. årligt i 2017-18 samt 9 mio. kr. i 2020. Der er ikke noget budgetbeløb i 2019, da dette tidligere er fremrykket til 2016. I henhold til regeringsaftalen er det kommunale grundkapitalindskud fortsat reduceret fra 14 % til 10 % til og med 2018.

Andre langfristede tilgodehavender (8.32.25)

Andre langfristede tilgodehavender omfatter lån til betaling af ejendomsskatter på 2,1 mio. kr. årligt.

Deponerede beløb (8.32.27)

Forligspartierne ønsker at støtte Randers Arenas planer om at opføre en ny hal 4. I budgetforliget blev der derfor afsat 35 mio. kr. i 2017 vedr. den kommunale deponeringsforpligtelse knyttet til projektets låntagning i Kommunekredit. Deponeringen frigives med 1/25 årligt, hvilket svarer til 1,4 mio. kr. årligt fra 2018 og frem. Hertil kommer deponeringer på knapt 1 mio. kr. om året, som gradvist frigives fra 2018.

Den kirkelige ligning (8.52.53)

Den kirkelige indgår ligeledes i finansforskydningerne. I 2017 udgør det statsgaranterede udskrivningsgrundlag vedr. den kirkelige ligning 12.634.427 t.kr. og kirkeskatteprocenten udgør 0,89 %, hvilket er uændret i forhold til 2016.

Deposita (beboerindskud i ældreboliger)

Der er budgetteret med beboerindskud på 0,4 mio. kr. i 2017 og 2,3 mio. kr. i 2018. Beløbet vedrører igangværende projekter på Fremtidens Plejehjem og Ladegården og indgår som en del af den samlede finansiering af anlægsprojekterne.

Bufferpulje (8.32.52)

Der er indregnet en bufferpulje på -42,2 mio. kr. i 2017-20. Der er tale om en modpost til servicebufferpuljen med henblik på at eliminere den likviditetsmæssige effekt af servicebufferpuljen. Derudover er der i 2017 indarbejdet en pulje vedr. anlæg på -41,6 mio. kr. Der er ligeledes her tale om en modpost til den afsatte anlægsreserve med henblik på at eliminere den likviditetsmæssige effekt af anlægsreservepuljen.

Forbrug af opsparede midler

Endvidere er der indregnet et skøn over forbrug af opsparede midler på hhv. drift og anlæg. Der overføres hvert år betydelige driftsoverskud på både decentralt og centralt niveau. Desuden overføres betydelige anlægsbeløb mellem årene. De samlede overførsler til 2016 udgjorde ca. 270 mio. kr.

Der forudsættes et samlet forbrug af disse opsparede midler på 25 mio. kr. i 2016-2020. I 2016 forudsættes et forbrug på 20 mio. kr. og i 2017 på 50 mio. kr. I 2019 og 2020 forventes derimod en øget opsparing på hhv. 20 og 25 mio. kr. Dette giver et samlet nettoforbrug på 25 mio. kr. i perioden 2016-2020.

Hensættelser ældreboliger

Hensættelser vedr. ældreboliger udgør 5 mio. kr. i 2017, og herefter 4,5 mio. kr. årligt, og beløbet indgår i det samlede ældreboligregnskab.

9. Økonomistyring i Randers Kommune

Nedenfor gives en kort gennemgang af økonomistyringen i Randers kommune.

Gennemgangen indeholder følgende 3 områder:

- Overordnede styringsmål i budgettet (afsnit 9.1)
- Økonomistyringsregler generelt (afsnit 9.2)
- Økonomistyringsregler på decentralt niveau (afsnit 9.3)

9.1 Overordnede styringsmål i budgettet.

Randers Kommune har 4 overordnede styringsmål. Disse er allerede nærmere beskrevet i afsnit 4 i den generelle bemærkning. Nedenfor følger en kort beskrivelse heraf:

Tablet 37 – Overordnede styringsmål i kommunen

Mio. kr.	Overordnede mål	Budget 2017-20
Ordinær drift		
(gennemsnitligt overskud)	150	53
Gennemsnitlig skattefinansieret bruttoanlægsniveau	150	143
Gennemsnitlig kassebeholdning alle år	200	232
Gennemsnitlig kassebeholdning sidste år	140	150
Skattefinansieret gæld	Skal falde i perioden	Falder fra 980 til 876

Ordinær drift

Målet er et gennemsnitligt overskud på 150 mio. kr. i budgetperioden. Det gennemsnitlige overskud i hele perioden er på 53 mio. kr. Dette er udtryk for en strukturel ubalance som på sigt ikke er holdbart, idet overskuddet ikke kan finansiere det ønskede anlægsniveau.

Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at der i 2017 og frem er indregnet en ikke-finansieret buffer vedr. serviceudgifterne på 42,2 mio. kr. Hvis tallene opgøres eksklusiv denne buffer vil det gennemsnitlige overskud for hele perioden være 95 mio. kr.

Skattefinansieret bruttoanlægsniveau

Målsætningen på anlægsområdet er 150 mio. kr. og budget 2017-20 indeholder et overskud på 143 mio. kr. i gennemsnit i perioden – altså meget tæt på målopfyldelse.

I 2017 er der afsat en ikke-finansieret anlægsreserve på 41,6 mio. kr. Hvis denne tælles med vil det gennemsnitlige bruttoanlægsniveau være på 153 mio. kr. i budgetperioden.

Gennemsnitlig kassebeholdning

Der er to mål vedrørende kommunens gennemsnitlige kassebeholdning, nemlig:

- 1) Den gennemsnitlige beholdning for de 4 budgetår skal være 200 mio. kr. Dette mål er opfyldt, idet gennemsnittet er 232 mio.kr.
- 2) Den gennemsnitlige kassebeholdning det sidste overslagsår skal være mindst 140 mio. kr. Dette mål er ligeledes indfriet, idet gennemsnittet i 2020 forventes at være 150 mio. kr.

Skattefinansieret gæld

Byrådets målsætning er, at den skattefinansierede gæld skal falde i budgetperioden. Gælden forventes at falde fra 980 mio. kr. ultimo 2016 til 876 mio. kr. ultimo 2020. Dette forudsætter dog at der ikke indarbejdes lånedispensationer.

Af budgetforligsteksten fremgår, at forligspartierne ønsker gennemført en revurdering af kommunens økonomiske styringsmål – herunder muligheden for at de gennemsnitlige driftsoverskud fastsættes som det overordnede og rammesættende styringsmål for kommunens fremtidige budgetlægning. Der vil i forbindelse med budgetproceduren for budget 2018-21 blive udarbejdet et oplæg til, hvorledes der kan arbejdes videre med dette emne.

9.2 Økonomistyringsregler generelt

Kommunens skattefinansierede driftsudgifter er opdelt i 2 hovedkategorier: "serviceudgifter" og "indkomstoverførsler mm".

Definitionen af "indkomstoverførsler m.m." svarer til KL's afgrænsning - nemlig:

- Nettodriftsudgifter til indkomstoverførsler (kontanthjælp, aktivering, førtidspension, sygedagpenge m.m.)
- Nettodriftsudgifter til forsikrede ledige
- Nettodriftsudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet
- Indtægter fra den centrale refusionsordning for særligt dyre enkeltsager

Alle øvrige skattefinansierede driftsudgifter er serviceudgifter.

Kommunens aktiviteter er opdelt i 16 bevillingsområder (se også bevillingsoversigten). For de fleste af disse bevillingsområder er alle udgifter under bevillingsområdet serviceudgifter. Og når der er tale om serviceudgifter skal eventuelle merudgifter finansieres indenfor bevillingsområdet. Kun i helt særlige tilfælde vil det være nødvendigt at inddrage øvrige bevillingsområder indenfor udvalget, og inden det sker, vil direktionen have foretaget en helhedsvurdering af kommunens samlede økonomi, som vil være grundlaget for forvaltningens indstilling til udvalg og byråd ved de løbende budgetopfølgninger.

Nedenfor vises økonomistyringsreglerne for hhv. "serviceudgifter" og "indkomstoverførsler m.m."

Tabel 38 - Økonomistyringsregler

Parameter	Serviceudgift	Indkomstoverførsler m.m.
Overførsel mellem år	Overskud/underskud overføres indenfor de angivne rammer (se også afsnit 8.3)	Ingen overførselsadgang
Tillægsbevillinger	Eventuelle merudgifter skal finansieres indenfor bevillingsområdet selv. Kun i helt særlige tilfælde vil det være nødvendigt at finansiere merudgiften via tilpasning af øvrige bevillingsområder indenfor udvalget.	Tillægsbevillinger finansieres indenfor den samlede kommunale økonomi
Budgetopfølgning	Pr. ultimo marts, juni og september i fagudvalg, økonomiudvalg og byråd. Ekstra opfølgning pr. 31/5 og 30/11 til direktionen	Som serviceudgifter – fagudvalg får dog orientering ca. 1 gang hver måned.
Teknisk budget	Der reguleres som udgangspunkt kun med pris- og lønskøn samt byrådsbeslutninger. Demografireguleringer indregnes efter godkendelse i økonomiudvalg.	Der tages udgangspunkt i KL's skøn suppleret med egne regnskaberfaringer. Niveauet fastlægges i samarbejde ml fagforvaltning og økonomiafdelingen.

Fagudvalgene har kompetencen til at omfordele budgetbeløb indenfor et givent bevillingsområde – dog skal flytning mellem serviceudgifter og indkomstoverførsler m.m. altid godkendes i byrådet.

Omfordeling af budgetbeløb mellem bevillingsområder skal godkendes af byrådet. Økonomiudvalget er dog bemyndiget til at godkende omflytning af budgetbeløb fra en driftsbevilling til en anden driftsbevilling, hvis beløbet er under 10 mio. kr.

Overførsel af beløb mellem drift og anlæg skal godkendes af byrådet.

9.3. Økonomistyringsregler på decentralt niveau

Aftaleenhederne indgår en aftale med byrådet om hvilke mål, indsatsområder og resultater de skal nå i aftaleperioden og hvilket budget de råder over.

Budgettet tildeles som én økonomisk ramme, og lederen er ansvarlig for at opfylde aftalen og overholde budgettet. Det sker ud fra den betragtning, at den decentrale leder i dialog med personale, bestyrelser og brugerråd er den bedste til at træffe beslutninger under hensyntagen til lovgivning, overenskomster, aftaler med byrådet og kommunens øvrige politikker (f.eks. lønpolitik, indkøbspolitik, personalepolitik, IT-strategi).

Den økonomiske ramme er et nettobudget, det vil sige at enhederne har lov til at anvende eventuelle ekstraintægter.

Randersmodellens regler for økonomisk decentralisering – som beskrives nedenfor – indeholder et stærkt incitament til decentral økonomisk ansvarlighed. Økonomisk decentralisering har generelt set været en stor styringsmæssig succes i den offentlige sektor.

Presset på den totale samfundsøkonomi har dog betydet, at der er indført en sanktionslovgivning som indebærer, at der kan gennemføres individuelle sanktioner overfor de enkelte kommuner hvis de aftalte servicevækstrammer for kommunerne under ét ikke overholdes.

Der kan således opstå en konflikt mellem de overordnede samfundshensyn og den økonomiske decentralisering i Randersmodellen – fx kan et stort forbrug af opsparede midler betyde, at Randers Kommune ikke overholder servicevækstrammen.

Der er derfor løbende behov for at have fokus på, hvordan de overordnede samfundshensyn kan forenes med Randersmodellens økonomiske frihedsgrader.

Nedenfor beskrives de økonomiske frihedsgrader i Randersmodellen. Disse regler gælder som udgangspunkt. I et givent år kan det vise sig nødvendigt at fastfryse en del af de overførte overskud. Der foretages hvert år en konkret vurdering af behovet herfor.

Overførsler mellem løn/drift

Inden for budgettet kan der frit flyttes mellem forskellige konti, med den undtagelse, at der dog højst må overføres 5 % af aftaleenhedens budgetramme fra løn til øvrige driftsudgifter, mens der er fri adgang til at overføre fra øvrige driftsudgifter til løn.

Hvis aftaleenheden ønsker at overføre mere end 5 % af lønbudgettet til øvrige driftsudgifter, skal der forinden ske godkendelse i fagudvalget. Det sker efter ansøgning med oplysninger om begrundelsen for overførslen. Ansøgningen skal forinden have været behandlet i MED - udvalg og brugerbestyrelser og deres indstilling skal fremgå af ansøgningen.

Overførsler mellem årene

Der må overføres under-/overskud på 5 % af aftaleenhedens budgetramme fra et budgetår til et andet.

For beløb over 5 % skal aftaleenheden i særskilt skema redegøre for baggrunden for overskuddet samt hvad pengene skal bruges til. I tilfælde af underskud over 5 % redegøres for baggrunden for underskuddet. For alle områder med underskud gælder, at der skal udarbejdes planer for afvikling af underskuddet.

Overførsel af overskud/underskud fra et budgetår til et andet skal godkendes i økonomiudvalg og byråd inden der kan disponeres over beløbet. Dette vil typisk ske i en samlet sagsfremstilling fra økonomiafdelingen til økonomiudvalg og byråd i april/maj måned.

Bilag 1

Randers den 22. september 2016

Forlig om budgettet for 2017 og overslagsårene 2018-2020 - Randers fortsætter fremdriften

Målet for dette budgetforlig er at forbedre service og omsorg for både børn, unge og ældre og samtidig sikre, at der er rum til at igangsætte initiativer, der kan styrke udvikling og vækst. Det sker i en tid, hvor kommunernes økonomi fortsat er under pres, og hvor det er nødvendigt at gennemføre rammebesparelser på ca. 0,5 % for at få balance i økonomien. Forligspartierne ønsker samtidigt at opprioritere en række serviceområder og har derfor besluttet at gennemføre den generelle rammebesparelse på serviceområderne på cirka 1 procent, som byrådet vedtog i april 2016.

Forligspartiernes primære fokus har været følgende;

- At forbedre serviceniveauet og indsatsen overfor børn i førskolealderen, fordi der er evidens for, at et tidligt fokus og en tidlig indsats øger børns og unges muligheder i gennem hele livet. Samtidig er et forbedret serviceniveau med til at understøtte Randers som en attraktiv kommune for tilflyttere. Dagtilbudsområdet er således tilført ca. 50 mio. kr. i perioden.
- At støtte de svageste borgere gennem en fokuseret indsats overfor handicappede borgere i kraft af et nyt aktivitetshus ved at afsætte 10,5 mio. kr. Støtte til demente via Demenslandsbyen Møllevang med 5. mio. kr. og ved at styrke arbejdet med udfordrede børn og familier ved at prioritere myndighedsområdet i Familieafdelingen med 5 mio. kr. i perioden.
- At støtte et aktivt og attraktivt idræts- og foreningsliv for både bredde- og eliteidræt via idrætsanlæg i Korshøj, Hornbæk og en Hal 4 i Randers Arena samt en nedsættelse af hallejen med 20 %.

De konkrete initiativer er beskrevet nærmere i de følgende afsnit.

Forligspartierne ønsker at fortsætte de seneste års positive erhvervsudvikling med færre ledige og øget tilflytning til kommunen samtidig med, at forliget gennemfører de omtalte forbedringer af den kommunale service.

Forligspartierne anerkender, at de generelle rammebesparelser på ca. 1% udfordrer de respektive serviceområder. For at synliggøre dette, er der til basisbudgettet udarbejdet en beskrivelse af, hvordan rammebesparelserne kan gennemføres mest nænsomt. Dermed bliver det tydeligt, at det er byrådets ansvar at stå på mål for rammebesparelserne.

Forligspartierne har fundet det vigtigt at aftale et budget, der balancerer behovet for at opfylde en række konkrete visioner samtidig med, at der bliver taget højde for, at der i disse år er stor usikkerhed om kommunernes økonomi.

Det er varslet, at den kommunale udligning vil blive lagt om fra 2018 – og dermed kan der også ske en ændring af finansieringsmodellen for udgifter til forsikrede ledige, ligesom refusionsreformen på beskæftigelsesområdet er ved at blive implementeret. Derudover er der fortsat stor usikkerhed omkring de

kommunaløkonomiske konsekvenser af den øgede flygtningetilstrømning til landet. Endelig er der et stort behov for, at det såkaldte finansieringstilskud, som kun bevilges af staten for ét år ad gangen, bliver tildelt kommunerne permanent som en integreret del af en udligningsreform. Tilskuddet udgør over 90 mio. kr. i Randers Kommunes budget, og usikkerheden om tildelingen af tilskuddet i de kommende år er en væsentlig hæmsko for en langsigtet økonomisk planlægning.

På grund af den store usikkerhed fra 2018 og frem, har forligspartierne prioriteret at lægge et budget, hvor der i budgetåret 2017 er balance i forhold til de økonomiske målsætninger. For overslagsårene 2018 og frem er der budgetteret på niveau med sidste års budget.

Når der er skabt mere klarhed over de nævnte usikkerheder og over de overordnede finansieringsmæssige rammer for kommunerne i 2018 og frem, ønsker forligspartierne - som uddybet under finansieringsafsnittet - at adressere spørgsmålet om den langsigtede strukturelle balance i kommunens økonomi.

Demografiregulering af de store serviceområder

I Randers Kommune er der praksis for, at børne-, skole-, ældre-, og socialområdet får korrigeret deres budgetter som følger af befolkningsudviklingen. Dette sker med henblik på, at områderne kan opretholde et ensartet serviceniveau mellem årene på trods af demografiske udsving. Demografiberegningerne foretages ud fra kommunens seneste befolkningsprognose.

Forligspartierne ønsker at videreføre denne praksis og fastholder derfor de demografireguleringer, som er indeholdt i basisbudgettet. I forhold til niveauet i 2016 og med de seneste forventningerne til landets samlede befolkningsudvikling – som udmeldt af KL primo september – er de store serviceområder således via demografimodellerne tilført yderligere 15,8 mio. kr. i 2017, 42,2 mio. kr. i 2018, 69,5 mio. kr. i 2019 stigende til 96,6 mio. kr. i 2020.

Børn, familier og skoler:

Dagtilbudsområdet - et løft til børnene og den tidlige indsats

Gode pasningsmuligheder med høj pædagogisk kvalitet er af stor betydning, når Randers Kommune skal være et attraktivt sted at bo og leve for børnefamilierne. Dagtilbuddene er en meget væsentlig del af børnenes tidligste år. De spiller her en helt central rolle i børns trivsel og udvikling, hvor et tidligt fokus og en tidlig indsats øger børn og unges muligheder gennem hele livet. Randers Kommune ligger relativt lavt sammenlignet med andre kommuner henset til midler pr. barn. Heldigvis har de anvendte midler været anvendt godt, og med stor hjælp fra dygtige pædagoger, medhjælpere og ledere er der alligevel sikret en høj tilfredshed med serviceniveauet blandt forældrene.

Forligspartierne er enige om at give dagtilbudsområdet et betydeligt økonomisk løft. Det sker for at området tilføres flere hænder, der kan arbejde videre med udviklingen af den pædagogiske praksis, og skabe mulighed for et styrket fokus på tidlig opsporing og en inkluderende indsats i dagtilbuddene. De planlagte rammereduktioner på dagtilbudsområdet annulleres. I stedet får området tilført netto 10 mio. kr. årligt fra 2017 og frem. Det svarer til 12 mio. kr. årligt inkl. forældrebetaling. Beløbene fordeles med 5,5 mio. kr. til småbørnsområdet og 5,5 mio. kr. til børnehavebørnene, idet fordelingen sker til alle institutioner med et beløb pr. indmeldt barn. Endvidere afsættes 1 mio. kr. om året til dagplejen med henblik på yderligere kompetenceudvikling af dagplejerne og en styrkelse af den tidlige indsats.

Tilbageførsel af pulje til dagtilbudsområdet

I forbindelse med aftalen om finansloven for 2015 blev der afsat 250 mio. kr. årligt i 2015 og 2016 til en ansøgningspulje til mere pædagogisk personale i dagtilbud. Randers Kommunes andel af puljen har udgjort 4,3 mio. kr. netto pr. år.

Fra 2017 og frem er puljemidlerne overført til kommunernes bloktilskud som frie midler. Forligspartierne er enige om, at midlerne permanent skal tilføres dagtilbudsområdet og, at midlerne skal bruges til et fortsat generelt løft af hele børneområdet. Den i basisbudgettet indarbejdede centrale pulje på 4,3 mio. kr. årligt udmøntes derfor til dagtilbudsområdet. I lighed med 2015 og 2016 har forligspartierne valgt at forøge puljen med forældrebetalingen, så beløbet svarer til i alt 5,1 mio. kr. årligt i 2017 og frem.

Familieområdet

Familieområdet har igennem flere år været under stort pres. Der har været arbejdet intenst med at sikre både et godt arbejdsmiljø, en forbedring af den faglige kvalitet i afdelingen og samtidig genskabe balance i afdelingens økonomi. Senest har byrådet i juni 2016 godkendt en plan for økonomisk stabilisering på familieområdet. Planen har til hensigt at bringe udgifterne i overensstemmelse med den budgetmæssige ramme over to år sådan, at områdets udgifter forventes at balancere med årets budget ved udgangen af 2017.

Den økonomiske ubalance på familieområdet har resulteret i et betydeligt merforbrug i forhold til budgettet. Det er foreløbigt overført som gæld i forbindelse med regnskabet for 2015. Forligspartierne er enige om, at familieområdet skal have ro til at arbejde videre med stabilisering af afdelingen. Spørgsmålet om hel eller delvis nedskrivning af Familieafdelingens oparbejdede gæld udskydes på den baggrund og vurderes i forbindelse med regnskab 2016. Det vil her kunne ske i sammenhæng med en vurdering af om den økonomiske stabiliseringsplan har de forventede effekter.

Forligspartierne er dog samtidigt enige om, at myndighedsområdet (konto 6) på familieområdet bør tilføres flere ressourcer. Endeligt niveau kan fastlægges ifm. ovennævnte vurdering og indgå i budgetlægningen for 2018-2021. Foreløbigt er forligspartierne enige om, at tilføre området 2,5 mio. kr. årligt i 2017 og 2018.

Sammen med initiativerne til genopretning af afdelingen skal dette sikre, at udsatte børn og familier i Randers kan få den støtte og omsorg, som de har krav på og behov for.

Midlertidigt botilbud til udfordrede unge mellem 15 og 25 år

Forligspartierne er enige om at undersøge mulighederne og behovet for etablering af et nyt midlertidigt ungetilbud i Randers Kommune for udfordrede 15-25 årige unge. Tilbuddet skal have en varighed af op til maksimalt 2 år og have fokus på at sikre de udfordrede unge en tryk base, som kan medvirke til at de med den rigtige hjælp og støtte kommer i beskæftigelse og uddannelse. Tilbuddet kan med fordel bygges op om boliger med sociale viceværter eller som start-boliger. Indsatsen skal sikre den fornødne forældreinddragelse og mulighederne for at inddrage frivillige organisationer skal undersøges.

Tilbuddet skal indgå i et tæt samarbejde med kommunens øvrige ungetilbud - herunder ungerådgivning, uddannelsesrådgivning, beskæftigelsestilbud og misbrugsbehandling.

Forvaltningen fremlægger en sag herom for byrådet i 1. kvartal 2017.

Specialundervisning

Specialundervisningsområdet har de seneste år og især siden skoleåret 2015/16 oplevet et øget pres og flere visitationer til de vidtgående specialtilbud på specialskolerne. Udviklingen medfører at stadig flere ressourcer overføres fra almen- til specialområdet, hvorved mulighederne for at inkludere alle elever i almenundervisningen svækkes. På den baggrund har Børn og Skoleudvalget og forvaltningen iværksat en række tiltag. Blandt andet er der skabt en stærkere, samlet organisering af visitation, kompetenceudvikling og økonomistyring på området.

En bredt sammensat arbejdsgruppe, nedsat af Børn- og Skoleudvalget har fremlagt forslag til, hvordan inklusionsarbejdet kan styrkes på de enkelte skoler for at nedbringe udgifterne på specialundervisningsområdet. Midler fra skolestrukturprovenuet er nu anvendt til et korps af inklusionsvejledere ligesom flere skoler aktivt arbejder på at udvikle tilbud, hvor udfordrede elever bevarer deres tilknytning til stamklassen samtidig med at de modtager særlig støtte.

Det nationale institut for kommuners og regioners analyse og forskning (KORA) udarbejder i efteråret 2016 for Randers Kommune en analyse af den samlede organisering, dimensionering og økonomi på området. Forligspartierne anmoder forvaltningen om at fremlægge forslag til en fornyet inklusionsstrategi der blandt andet sikrer, at færre børn ekskluderes samtidig med at flere udfordrede elever tilbydes mindre indgribende tilbud, tættere på deres basisklasser. Forslaget til strategi skal inddrage konklusionerne fra KORAs analyse og ønskes fremlagt til politisk behandling primo 2017.

Indfasning af reduktion på folkeskolerne

Forligspartierne noterer sig med tilfredshed at folkeskolerne er kommet godt i gang med skoleår nummer to efter ændringen af skolestrukturen. Medarbejdere, ledere og forældre har sammen ydet en stor indsats for at danne og udvikle de nye skoler. Arbejdet med at sikre at alle elever bliver så dygtige, de kan, gennemføres samtidig med, at skolerne på flere områder fortsat er i færd med at konsolidere samarbejdsformer og skabe fælles tilgange til læring og undervisning. På den baggrund og for at tage højde for, at skoleåret 2016/17 allerede er planlagt, ønsker forligspartierne at tilbageføre 4,7 millioner kroner til skolerne i budgetåret 2017 svarende til rammebesparelsen i årets første syv måneder.

Forligspartierne ser med stor tilfredshed på det brede og konstruktive samarbejde, som er skabt på skoleområdet. Den videre udvikling af folkeskolerne sikres bedst i en grundig dialog og samarbejde mellem elever, forældre, medarbejdere og ledere. Det konstruktive og tillidsfulde samarbejde, der har ført til udviklingsplanen Dygtige sammen, ser forligspartierne gerne udviklet yderligere.

Centrale puljemidler på skoleområdet

Forligspartierne finder det vigtigt at almenområdet på skoleområdet ikke reduceres som følge af et øget optag af skoleelever med dansk som andet sprog. Integrationsområdet er fra 2016 og frem blevet kompenseret med 4 mio. kr. årligt for det stigende antal flygtningebørn i basisbudgettet og dette beløb suppleres med 1 mio. kr. i 2017.

I tilknytning til analysearbejdet vedr. specialundervisningsområdet vil udviklingen i udgifterne til basisundervisning i dansk som andetsprog derfor også blive analyseret. På baggrund af analysearbejdet udarbejdes forslag til størrelse og fordeling samt finansiering af de midler, der er afsat på skoleområdet til formålet indenfor de eksisterende budgetmæssige rammer. Analysearbejdet afrapporteres senest i forbindelse med budgetlægningen for 2018-2021.

Stor byggeaktivitet og nyt IT på folkeskolerne

Folkeskolerne i Randers Kommune ombygges, moderniseres og renoveres i perioden 2015-2020 for omkring 270 mio. kr. Undervisningsmiljøet og arbejdsmiljøet forbedres. Samtidig skabes der nye muligheder for at gennemføre undervisning i moderniserede udearealer omkring skolerne.

Forligspartierne noterer sig med tilfredshed, at der dermed sikres gode forhold for elever og medarbejdere på en række skoler, hvor der har været behov for investeringer. Ændringen af skolestrukturen har i høj grad muliggjort de nødvendige investeringer, som også har sikret at alle skoler nu har tidssvarende, trådløs internetdækning, ligesom provenuet fra strukturændringerne årligt har sikret 7 mio. kr. ekstra til indkøb og drift af netværk, pc'er og tablets på skoleområdet.

Kultur og fritid:

Udvikling af Arena Randers

Forligspartierne ønsker at understøtte den positive udvikling, der er i gang i Randers. Igennem den seneste tid er der etableret og planlagt etableret en række nye udviklingsprojekter. Med etablering af en ny stor idræts- og eventhal gives idrætten mulighed for at udvikle sig yderligere ligesom der kan tiltrækkes flere og større events til Randers.

Den åbne debat der har været blandt idrætsfolk, borgene og erhvervslivet siden rapporten om den nye idræts- og eventhal blev offentliggjort har allerede medført henvendelser om tilbygninger. Når disse realiseres gives der endnu flere muligheder og der etableres nye arbejdspladser i Randers Kommune.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at fastholde de allerede afsatte midler til anlæg og drift af hal 4 ved Arena Randers og afsætter 2,7 mio. kr. i 2017 i anlægsmidler til forøgelse af parkeringskapaciteten i nærområdet jf. det behov for 127 nye p-pladser, som forvaltningen har oplyst er påkrævet for at opfylde p-normen i planlægningen.

Under forudsætning af, at projektet realiseres inden for den oplyste budgetramme og der opnås den forudsatte realkreditfinansiering, er forligspartierne enige om, at der i 2017 kan afsættes finansiering af den kommunale deponeringsforpligtelse på 35 mio. kr. knyttet til projektets låntagning i KommuneKredit. Deponeringen frigives efterfølgende med 1/25 årligt, hvilket svarer til 1,4 mio. kr. årligt fra 2018 og frem. Hertil kommer, at der er ikke-budgetlagte deponeringer på knapt 1 mio. kr. om året som gradvist frigives fra 2018.

I forbindelse med etableringen og ibrugtagningen af hal 4, indgår Randers Kommune en 3-årig lejeaftale med Randers idrætshaller om leje af møde- og loungefaciliteter. Lejeaftalen indgås indenfor en ramme af 250.000 kr. ex. forplejning. Lejeaftalen finansieres indenfor de eksisterende rammer til arrangementer af denne karakter.

Idrætsanlæg Over Hornbæk

Forligspartierne ønsker, at der etableres et samlet og nyt idrætsanlæg i Hornbæk på Gl. Viborgvej. Anlægget skal udformes ud fra de tanker en arbejdsgruppe i lokalområdet har udarbejdet indenfor en samlet udgiftsramme på maksimalt 10,5 mio. kr. Forligspartierne ønsker i den forbindelse at sælge Overvænget samlet. Den realiserede salgsindtægt herfra skal sammen med evt. lokale midler og den allerede afsatte kommunale bevilling på 3,5 mio.kr. udgøre den samlede økonomiske ramme for projektets gennemførelse. Eventuelle overskydende midler er forligspartierne enige om skal anvendes til breddeidræt i kommunen.

Dronningborg Hallen

Forligspartierne glæder sig over, at det har været muligt at tilføre betydelige midler til renovering af idrætshallerne. Dronningborghallens levetid er nu forlænget i en årrække. Forligspartierne ser frem til i næste byrådsperiode at drøfte og planlægge de visioner for fremtidens idrætsfaciliteter i Dronningborgområdet, som brugerne er gået i gang med at udarbejde.

Kraftcenter Korshøj

Byrådet har disponeret 2,5 mio. kr. af breddeidrætsmidlerne til at renovere omklædningsbygningen i Albæk. Lokalbefolkningen har længe arbejdet for at samle alle idrætsaktiviteter i Albæk, Mellerup og Harridslev ved Korshøjhallen under overskriften Kraftcenter Korshøj. Den forventede investering er i alt ca. 9 mio. kr. Forligspartierne er enige om at støtte projekt Kraftcenter Korshøj ved at overflytte den allerede givne bevilling på 2,5 mio. kr. og afsætte yderligere 2,5 mio. kr. under forudsætning af, at der lokalt skaffes 4 mio. kr. Der skal i det videre arbejde med realiseringen af projektet tages stilling til den fremtidige anvendelse af de nuværende idrætsfaciliteter i Albæk og Mellerup. Disse faciliteter er i Kommuneplanen udlagt til rekreative formål, fordi anvendelsen er begrænset af de statsligt fastlagte regler for kystnærhedszone og skovområder. Forligspartierne ønsker at indgå i en dialog med lokalsamfundet om eventuel overdragelse af de arealer, der bliver ledige.

Udviklingsplan for idrætshallerne

På baggrund af det ændrede idrætsbillede og med henblik på at opfylde målsætningen om øget idrætsdeltagelse i Randers Kommune, sættes der gang i en udviklingsplan for idrætshallerne i samarbejde med idrættens organisationer. Udviklingsplanen skal belyse udfordringer og mulige løsninger vedrørende idrætshallernes vedligeholdelse, indhold og organisering. Udviklingsplanen kan eventuelt opbygges med forskellige scenarier herunder som minimum et scenarium, der kan finansieres indenfor de nuværende budgetmæssige rammer. Rapporten skal bl.a. tage udgangspunkt i idrætshallernes og brugernes egne visioner, herunder også den kommende vision for Dronningborghallen. Forvaltningen færdiggør et oplæg i 2018, så dette kan indgå i de politiske drøftelser vedr. budgetlægningen for 2019-2022.

Breddeidræt – nedsættelse af halleje

Forligspartierne lægger afgørende vægt på en fortsat positiv udvikling af breddeidrætten. Senest er der bevilget 18 mio.kr til en lang række projekter fordelt over hele kommunen. Forligspartierne ønsker at understøtte den positive udvikling yderligere og nedsætter på den baggrund hallejen. Lejen fastsættes på niveau med landsgennemsnittet og der afsættes derfor 500.000 kr. til formålet i 2017 og efterfølgende år. Det svarer til en reduktion af lejen med 20 %.

Eliteråd

Eliterådet understøtter Randers som en af Team Danmarks eliteidrætskommuner. Med henblik på at styrke og udvikle talentarbejdet i Randers Kommune i endnu højere grad er forligspartierne enige om, at der afsættes 500.000 kr. årligt til rådet. Midlernes konkrete anvendelse fastlægges af Eliterådet.

Turbinen realiseres i 2017

Der er hentet eksterne midler til anlæg af et nyt spillested i Randers, og staten har godkendt spillestedet som regionalt spillested. Forligspartierne finder det vigtigt at sikre det nye regionale spillested, og basisbudgettet indeholder derfor en finansiering af 1 mio. kr. årligt til driften fra 2017. Randers sikres på den måde en meget positiv udvikling på musikområdet.

Stamudstilling

Forligspartierne er enige om, at den fælles kulturarv har stor betydning. Museum Østjylland arbejder med at skabe grundlag for en ny oldtidsudstilling med forventet indvielse efteråret 2017. Budgettet for udstillingen udgør 12 mio. kr., og der er indtil videre opnået tilsagn fra flere fonde og et bidrag fra Fonden Aarhus 2017. Det er afgørende for at nå i mål med finansieringen, at der er en kommunal medfinansiering. Under forudsætning af at der kan tilvejebringes tilstrækkelig ekstern finansiering til realisering af udstillingen, er forligspartierne derfor enige om at reservere 2 mio. kr. til formålet i 2017.

Flodbad

I Randers Kommune er der etableret en forening med det formål at etablere FLODBad Randers. Foreningen består alene af frivillig arbejdskraft. Foreningen arbejder med beskrivelsen af badet, ansøgninger til fonde m.v. om anlægsmidler samt ansøgninger til forskellige myndigheder. Der arbejdes sideløbende med at etablere en driftsorganisation, hvor man ønsker at indgå et partnerskab med Randers produktionskole.

Forligspartierne er positive over for etableringen af et flodbad igennem private og frivillige initiativer. Partierne vil understøtte etableringen og er indstillede på at tage konkret stilling til projektet, når dette er endeligt beskrevet.

Legepladser i byrum.

Det er et vigtigt mål for byrådet at understøtte, at Randers midtby er attraktiv for borgerne at besøge og opholde sig i. Med henblik på at styrke børnefamiliernes muligheder for at være aktive i byrummet afsættes 1 mio. kr. i 2017 til at skabe en moderne og aktiverende legeplads med en central placering i midtbyen.

Sundheds- og omsorgsområdet:

Handlingsplan for ældre medicinske patienter

I forbindelse med finansloven for 2016 blev der afsat i alt 1,2 mia. kr. i perioden 2016-19 og herefter varigt 300 mio. kr. til den nationale handlingsplan for den ældre medicinske patient - herunder en akutpakke mod overbelægning på sygehusenes medicinske afdelinger. Af disse midler fordeles i alt 570 mio. kr. som tilskud til kommunerne i perioden 2016-19, hvorefter der varigt overføres 170 mio. kr. til bloktilskudspuljen.

Forligspartierne er enige om, at Randers Kommunes andel af midlerne skal udmøntes fuldt ud til sundheds- og omsorgsområdet. De centrale puljer i basisbudgettet på 2,6 mio. kr. i 2017 stigende til 2,9 mio. kr. i 2019 og frem overføres således til sundheds- og omsorgsområdet med henblik på at styrke den kommunale akutfunktion og løfte kompetencerne i den kommunale hjemmesygepleje.

Klippekort til hjemmehjælp til ældre

I finansloven for 2015 blev der på landsplan afsat 75 mio. kr. i 2015 og 150 mio. kr. i 2016 og årene frem til et klippekort møntet på hjemmehjælp til de svageste ældre. Fra 2017 og frem er midlerne overført til kommunernes bloktilskud som frie midler. Det svarer i Randers Kommune til ca. 2,5 mio. kr.

Forligspartierne er enige om, at Randers Kommunens andel af midlerne fortsat skal anvendes til hjemmehjælp hos svage ældre og, at dette fremover kan ske både hos borgere i eget hjem og i ældreboliger. Den centrale pulje på 2,5 mio. kr. årligt i 2017 og frem i basisbudgettet udmøntes på den baggrund til sundheds- og omsorgsområdet.

Besøg hos de ældre - mere kendt personale

Forligspartierne ligger afgørende vægt på at Randers kommune fortsat udvikler på en i forvejen velfungerende ældrepleje. Brugertilfredshedsundersøgelsen peger på at tingene fungerer godt men samtidig er der også peget på nye ønsker. Randers kommune skal derfor arbejde på at udvikle trygheden yderligere dette skal bl.a. ske ved at organisationen skal tilrettelægges på en måde der betyder færrest muligt forskellige hjælpere i det enkelte hjem. Samspillet mellem at være en uddannelsesarbejdsplads og sikring af borgerens integritet skal ligeledes være et fokuspunkt.

Hjemmebesøg på ældreområdet

Alle borgere i Randers Kommune skal opleve en god service, en service der differentieres efter behov men ikke efter etnicitet. Forligspartierne afskaffer derfor reglen om at nogle borgere får opsøgende besøg ved 65 år og andre ved 75 år. Det forebyggende arbejde blandt kommunes ældste borgere er vigtigt. Forligspartierne ønsker at de opsøgende ældrebesøg starter ved 75 års alderen for alle borgere.

Møllevang - demenslandsby

Antallet af demente borgere er stigende, og gruppen er udsat. Der er behov for at udvikle nye metoder og indsatser, som endnu bedre kan understøtte de demente og deres pårørende. På den baggrund ønsker forligspartierne med inspiration fra Hogeweyk i Holland at omdanne rækkehusene og Center Møllevang til "Landsbyen Møllevang". Formålet er at skabe mulighed for et liv med selvstændighed og livskvalitet for beboere med demens i trygge og attraktive rammer.

Forligspartierne afsætter i den forbindelse en ramme på 2 mio. kr. i 2017, 2 mio. kr. i 2018 og 1 mio. kr. i 2019 til formålet. Forligspartierne ønsker en konkret indstilling om projektet fremlagt for byrådet.

Parterapi og familieiværksætterne

Byrådet har i 2015 og 2016 afsat 1,5 mio. kr. om året til et pilotprojekt med tilbud om familieiværksætterne samt parterapi (projektet PREP). Familieiværksætterne tilbyder førstegangsforældre et gennembearbejdet undervisningskoncept i relation til det at blive forældre og kunne støtte op omkring sit barn. PREP er et tilbud til par, der sigter på at forebygge skilsmisse. Begge tilbud har vist gode resultater i forbindelse med den første evaluering, der er foretaget af projektet.

Forligspartierne ønsker derfor at skabe mulighed for at videreføre tilbuddet i en længere forsøgsperiode. Derfor afsætter forligspartierne 1,5 mio. kr. i 2017 og 2018 til formålet. Forligspartierne ønsker, at der på baggrund af et større erfaringsgrundlag udarbejdes en fornyet evaluering af projektet før sommeren 2018 med henblik på at træffe beslutning om, hvorvidt projektet skal gøres permanent i forbindelse med budgetlægningen for 2019-2022.

Cykelgodtgørelse

Forligspartierne anerkender de økonomiske, miljømæssige og trængselsmæssige fordele ved at borgerne vælger cyklen. Randers har tidligere med succes gennemført en række cykelprojekter, der fik borgerne til at cykle mere. Fravær af Den Nationale Cykelpulje har som konsekvens, at der ikke afsættes midler til fremme af cykling i indeværende budget. Dog ønsker forligspartierne at sende et signal om, at cyklen bør vælges ved kortere afstande. Derfor tilbydes kommunens ansatte samme godtgørelse for tjenestemæssig kørsel på cykel som de får ved kørsel i bil, idet godtgørelsen hermed opgøres som almindelig skattepligtig lønindkomst. Med ændringen ønsker forligspartierne samtidigt at sende en opfordring til virksomhederne om at følge kommunens eksempel.

Social- og beskæftigelsesområdet:

Beskæftigelsesindsats med fokus på motion og sundhed

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2016 blev der afsat midler til et beskæftigelsesprojekt med fokus på motion og sundhed for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

I 2016 blev midlerne brugt til finansiering af projektet JobTour. Målet var at gøre deltagerne i stand til at gennemføre et cykelløb fra Randers til Frankrig, hvor målet var at cykle op ad Alpe D'huez. Cykelløbet blev set som et middel til at nå det endelige mål: At de deltagende kontanthjælpsmodtagere opnår større tiltro til egne evner og bliver i stand til at blive selvforsørgende.

Erfaringerne med projektet har været gode. De deltagende unge har generelt fået øget selvtillid og mere selvværd – en ballast som de kan bruge til at komme i praktik, job eller uddannelse. 13 ud af 14 deltagere fuldførte forløbet, og af disse var de 8 ved projektets afslutning enten i virksomhedspraktik, i job, i gang eller på vej til at starte på en uddannelse.

På baggrund af de positive erfaringer ønsker forligspartierne, at beskæftigelsesindsatsen skal have et varigt tilbud af denne karakter f.eks. via et cykeltilbud og/eller et tilbud til overvægtige ledige og/eller ledige med angst og depression, idet der samtidig skal være fleksibilitet i tilbuddets form og indhold. Der afsættes på den baggrund 1 mio. kr. årligt i 2017 og frem til indsatsen.

Integration – fokus på sprog

Forligspartierne lægger vægt på at de indvandrere, som kommer til kommunen gennem Sprogcenteret og arbejde får lært sig det danske sprog hurtigst muligt. Der lægges vægt på, at de gode sproglige resultater fra Sprogskolen og arbejdslivet fører til, at flest mulige indvandrere bliver selvforsørgende, hvorved de kommunale udgifter til overførselsindkomster, kommunale serviceydelser og tolkebistand kan reduceres. Forligspartierne konstaterer, at udgifterne til tolkebistand er steget igennem en årrække og har oversteget budgettet. Forligspartierne anmoder på den baggrund forvaltningen om at fremlægge forslag til hvordan dette kan undgås fremover med udgangspunkt i en målsætning om at flygtninge efter integrationsperiodens udløb skal kunne kommunikere på dansk.

Et nyt aktivitetshus for borgere med handicap

Som et led i handicapplanen for Randers Kommune 2016 ønsker forligspartierne denne indsats styrket med etableringen af et nyt aktivitetshus for borgere med udviklingshæmning, senhjerneskade, fysiske handicap, autisme og børn med handicap. Aktivitetshuset skal være et fagligt flagskib på handicapområdet, som svarer til Psykiatriens Hus inden for psykiatriområdet. Aktivitetshuset skal give borgere med handicap mulighed for at deltage i mange forskellige interessebaserede forløb og aktiviteter. Herudover skal huset være et samlings- og mødested, fysisk tilgængeligt for borgere med alle typer af handicap. Huset vil give mulighed for at etablere klub- eller aktivitetstilbud til borgere over 65 år med handicap eller særlige aktiviteter for børn og unge. Huset vil også rumme forskellige rådgivnings- og gruppestøttefunktioner for både borgere med handicap og deres pårørende og danne ramme for et styrket samarbejde med frivillige foreninger.

De fysiske rammer for det nye aktivitetshus bliver det eksisterende aktivitets- og samværstilbud på Dronningborg Aktivitetscenter. Udgifterne forbundet med etableringen er på 9 mio. kr., som udover renovering af bygningen vil omfatte forbedrede eller nye værkstedsfaciliteter. Renoveringen vil foregå i

samarbejde med de berørte borgere og deres pårørende. Til formålet er forligspartierne enige om, at afsætte 3 mio. kr. årligt i perioden 2017-2019.

Til at forestå koordinering af drift og aktiviteter i og udenfor huset er der behov for en koordinator, som tilknyttes aktivitetshuset. Der afsættes hertil 150.000 kr. i 2017 og 450.000 kr. årligt i 2018 og frem, idet behovet for koordinering frem til medio 2017 forudsættes løst indenfor socialområdets eksisterende rammer.

Sikring af fremtidig drift af Vennepunktet

Forligspartierne ønsker at sikre den fremtidige drift af den frivillige organisation Vennepunktet og afsætter 100.000 kr. til en fortsættelse af driftsaftalen i 2017, således at den frivillige forenings aktivitetstilbud til glæde for mange borgere kan fortsætte.

Tilskud til den frivillige organisation Selvhjælp Randers

Forligspartierne sætter stor pris på den indsats som den frivillige organisation Selvhjælp Randers hvert år yder overfor udsatte borgere. Denne store frivillige indsats skal også komme borgerne til hjælp i fremtiden, hvorfor der årligt afsættes 200.000 kr.

Miljø og teknik:

Byen til Vandet

Randers har store potentialer for at kunne markere sig som en endnu mere attraktiv bosætningsby. Realiseringen af Byen til Vandet kan markedsføre byen med bylivet lige midt i naturen og ved vandet. Forligspartierne ser projekt 'Byen til Vandet' som et vigtigt langsigtede initiativer i kommunen.

Der er i de seneste to budgetforlig afsat mere end 30 mio. kr. til Byen til Vandet. Potentialet i projektet er stort og vil kunne understøtte ambitionerne om endnu større tilflytningsvækst til kommunen. Forligspartierne prioriterer derfor, at der også afsættes midler til Byen til Vandet i kommende år selvom Randers Kommunes økonomi som helhed er stram. I forhold til den afsatte ramme i basisbudgettet nedjusteres denne dog med 4,6 mio. kr. i 2019 og 2020. Der er herefter afsat 5,1 mio. kr. i 2017 og 7,6 mio. kr. årligt i 2018-2020 til Byen til Vandet. Forligspartierne konstaterer, at der hermed er afsat lidt mere end 3 mio. kr. yderligere til byen til vandet i forhold til budgettet for 2016-2019.

Støtte til vækst – prioritering af planområdet

Der er vækst og aktivitet i Randers Kommune. Det afspejler sig i flere og flere konkrete projekter. Der er tale om udvidelse af erhverv, boligprojekter og omdannelser, men også om kommunale anlægsprojekter, salg af kommunale ejendomme og byggemodninger. Alle disse projekter kræver lokalplanlægning.

Det er meget positivt, at der er så stor aktivitet og lyst til at realisere nye projekter i Randers Kommune. Forvaltningen kan dog ganske enkelt ikke følge med aktiviteten. Det betyder, at der lige nu er ventetid på lokalplaner, ligesom forvaltningen er udfordret på at gå i indledende dialog om og afklaring af kommende projekter.

For at imødegå efterspørgslen arbejder forvaltningen på at effektivisere arbejdsgangene indenfor planlægningen. Forligspartierne lægger vægt på, at denne effektivisering fortsættes.

For at tilvejebringe de optimale betingelser for at udvikle og skabe vækst i kommunen, er forligspartierne enige om, at planområdet skal tilføres yderligere 1,5 mio. kr. årligt i 2017 og 2018 - svarende til 3 årsværk.

Da udviklingen i aktivitetsniveauet i kommunen er ukendt, og effekterne af effektiviseringstiltagene i forvaltningen endnu ikke kendes, tilføres ressourcerne i udgangspunktet kun for en 2-årig periode.

Analyse af vejområdet og det grønne område

Jævnfør en rapport udgivet af bl.a. Vejdirektoratet i foråret 2016 kan der konstateres et stort efterslæb på vedligeholdelsen af den kommunale vejinfrastruktur i Danmark. Tilstanden af den samlede infrastruktur i Randers Kommune ligger omkring landsgennemsnittet

Med baggrund i rapportens resultater er der gennemført en mere detaljeret undersøgelse af vej- og stinettets tilstand i Randers Kommune. Samlet tegner der sig et billede af, at en fastholdelse af det nuværende serviceniveau kræver et løft af vedligeholdelsesbudgettet på ca. 9 mio. kr. om året.

Der er en del kommuner, som oplyser, at de i de senere år har opnået meget fordelagtige priser ved at anvende nye opgaveløsninger herunder at indgå særlige vejaftaler, hvor opgaverne overdrages i længere perioder fremfor via enkeltstående udbud.

Forligspartierne ønsker på den baggrund, at der gennemføres en analyse af mulighederne for at effektivisere området. Analysen skal både forholde sig til nye effektiviseringstiltag og nye samarbejdsformer herunder funktionsudbud med afsæt i erfaringerne fra andre kommuner. Analysens hovedsigte er vejområdet, men de tilsvarende muligheder indenfor det grønne område ønskes også beskrevet.

Analysearbejdet forventes gennemført ved inddragelse af ekstern rådgiver. Udgifterne hertil holdes indenfor en ramme på 400.000 kr. og afholdes indenfor Miljø & Tekniks eksisterende økonomiske ramme.

Et robust beredskab

Forligspartierne er enige om at prioritere et robust beredskab, så borgerne i hele Randers Kommune fortsat kan vide sig trygge. Ved beslutningen om at etablere Beredskab og Sikkerhed har der været en forventning om at effektivisere beredskabsområdet med 6,9 mio. kr. Besparelserne skulle hentes i to faser. Fase 1 på 3 mio. kr. forventes fuldt udmøntet i 2017 ved effektiviseringer og harmoniseringer. I fase 2 skulle de resterende 3,9 mio. kr. findes ved ændret opgaveløsning med virkning fra 2017.

Det viser sig, at fase 2 besparelserne ikke kan findes uden lukning af brandstationer, der vil svække beredskabets samlede robusthed. På den baggrund og efter indstilling fra beredskabskommissionen besluttede byrådet den 20. juni 2016, at undlade at gennemføre fase 2 og henviste den manglende finansiering til budgetlægningen for 2017-2020. Forligspartierne tilslutter sig fuldt ud beslutningen om ikke at gennemføre fase 2 besparelserne og fastholder derfor finansieringen af de 3,9 mio. kr. årligt, som er indeholdt i basisbudgettet.

Lysets by

Randers har gennem flere år markeret sig som en by, hvor der bruges moderne lys til at skabe oplevelser i byens rum. Randers har i dag en række lyskunstprojekter, som for eksempel Verdos skorsten, en 150 m høj lysobelisk, Sparekassen Kronjyllands bygning ved Tronholmparken, der præsenterer sig som et bygnings-lyskunstværk i mørke, Ingmar Cronhammars "Red Fall" på Østervold med det flammende røde lys, samt Østervolds skiftende farvebelysning af træerne. Storegade er nyeste lysprojekt i byen. En hel ny type gadebelysning, som kan skifte farve efter hvilken stemning, der ønskes i gaden.

Samtidigt med dette har Randers by påbegyndt en spændende og visionær udvikling i forbindelse med projektet Byen til Vandet. For at støtte op om denne udvikling og bygge videre på tankerne om Randers

som "Lysets by" skal der arbejdes med nye konkrete lysprojekter. Projekterne skal skabe spændende byrum og markante, visuelle oplevelser i byen – specielt i forhold til koblingen mellem by og vand – fx på Den Blå Bro, Randers Bro, Stibroen eller Østervold. Der afsættes i den forbindelse 1,5 mio. kr. i 2017 som finansieres via rådighedsbeløbene til Byen til Vandet. Beløbet afsættes som en pulje der kan søges på baggrund af en konkret projektidé evt. i et tæt samarbejde mellem forvaltningen og eksterne aktører, der kan bidrage med fx viden, ideer og yderligere finansiering.

Landdistriktsområdet:

Initiativer i landdistrikterne

Randers Kommune er en sammensat kommune med både et stort bysamfund og mange spændende mindre byer med hver deres styrkepositioner. Byrådet har vedtaget en ny landdistriktspolitik og forligspartierne finder det vigtigt, at denne politik understøttes med konkrete initiativer i de kommende år.

Der blev i budgettet for 2016-2019 afsat 2 mio. kr. om året til en styrket indsats, og landdistriktsudvalget har igangsat en række nye samarbejdsprojekter med landsbyerne. Der kører forsøg med borgerbudgettering i en række landområder, og der er taget initiativ til en forbedret netdækning i landområderne. Hertil kommer, at også landområder har nytte af initiativer, som dækker hele Randers Kommune – for eksempel vedrørende den intensiverede vedligeholdelse af kommunens idrætshaller, som blev besluttet og igangsat i 2016.

Forligspartierne vil følge erfaringerne med den øgede fokus på landdistrikterne og vil derudover iværksætte en række konkrete tiltag.

Forligspartierne afsætter 0,3 mio. kr. til etablering af gadelys i Fårup på en strækning på ca. 1,1 km ved Poppelvænget. Herudover afsætter forligspartierne 1 mio. kr. til at igangsætte et borgerhus i Gjerlev i dialog med lokalsamfundet. Det er tanken at sikre dette ved blandt andet at overføre aktiviteterne fra ældreområdetets aktivitetscenter til borgerhuset.

Erhvervsområdet:

Samarbejde på erhvervsområdet og i Business Region Aarhus

Et velfungerende erhvervsliv er en forudsætning for at skabe vækst og udvikling i Randers Kommune. Erhvervslivets rammevilkår er gennem en årrække forbedret via bedre infrastruktur og gennemførte eller planlagte aftrapninger af dækningsafgiften. Afgiften er således planlagt nedsat fra 4,5 promille i 2016 til 4,0 promille i 2018 og 3,5 promille i 2019.

Forligspartierne finder det væsentligt at fortsætte den tætte dialog med det lokale erhvervsliv om, hvordan erhvervslivets vilkår kan forbedres. Dialogen finder blandt andet sted i det nyligt etablerede rådgivende organ EVA, som er nedsat med deltagelse af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutionerne og kommunen under ledelse af borgmesteren. Forligspartierne finder det vigtigt, at samarbejdet med erhvervslivet intensiveres og, at de positive takter udbygges i forhold til erhvervsservice, én indgang for erhvervslivet til de relevante kommunale ydelser samt den direkte kontakt til virksomhederne. Forligspartierne vil i forbindelse med de kommende års budgetlægning arbejde for at skabe rum til en fortsat nedsættelse af dækningsafgiften i dialog med arbejdsmarkedets parter.

På erhvervsområdet har klyngesamarbejdet mellem en række fremstillingsvirksomheder i Randers Kommune i regi af ISCR været succesfuldt, og skabt resultater for de deltagende virksomheder. Forligspartierne finder det ønskeligt at understøtte yderligere klyngesamarbejde mellem virksomheder i kommunen, og er indstillet på at prioritere midler hertil fra erhvervspuljen. Samarbejdet skal være drevet af virksomhedernes behov og interesser samt en medfinansiering.

De østjyske kommuner samarbejder i Business Region Aarhus (BRA), og forligspartierne finder det vigtigt, at Randers Kommune fortsat indtager en aktiv og central rolle i dette samarbejde. Borgmestrene fra de 12 kommuner har besluttet at søge tilslutning til at afsætte yderligere én kr. pr. indbygger til det fortsatte samarbejde, således at der i alt er afsat 10 kr. pr indbygger. I forlængelse heraf kan forligspartierne tilslutte sig, at Randers Kommune i regi af KKR Midtjylland styrker indsatsen i det regionale EU-kontor i Bruxelles med en kr. pr indbygger. De forøgede bidrag til BRA og EU-kontoret finansieres indenfor den eksisterende erhvervspulje.

Forligspartierne gør opmærksom på, at det ovenfor omtalte initiativ til styrkelse af planområdet er en styrkelse af kommunens erhvervs politik, der skal sikre vækst og udvikling i Randers Kommune.

Midtbyen som attraktivt handelsområde

Randers midtby har stolte traditioner som handelsby. Borgernes handel ændrer sig hastigt i disse år, og forligspartierne vil på den baggrund afsætte 1 mio. kr. i 2017 til i samarbejde med Cityforeningen og andre lokale parter at komme med et katalog af initiativer, der kan styrke midtbyens position som et attraktivt handelsområde.

Administration:

Administrativ forenkling ved brug af eksterne konsulenter

Fra og med 2015 har forvaltningens anvendelse af eksterne konsulenter og rådgivere været forelagt økonomiudvalget til forudgående godkendelse, såfremt udgiften hertil oversteg 100.000 kr. uanset om der var afsat bevilling til ekstern bistand. Forligspartierne finder det vigtigt, at der er fokus på kommunens anvendelse af eksterne konsulenter samtidig med, at forvaltningen kan reagere hurtigt og fleksibelt indenfor de gældende økonomiske rammer. På den baggrund er forligspartierne enige om, at dette fremover skal ske via en årlig afrapportering fra forvaltningen som vedlægges regnskabet. Denne skal indeholde en oversigt over forbrug af eksterne konsulenttydelser i regnskabsåret, på 100.000 kr. og derover. Afgrænsningen af opgavetyper foretages med de samme undtagelser som tidligere (revision, advokattydelser m.v.).

FINANSIERING, STYRING OG OMPRIORITERING

Rammereduktioner og omprioritering

Forligspartierne har besluttet at fastholde rammereduktionerne indeholdt i basisbudgettet for at gøre det muligt at gennemføre en række prioriteringer af udvalgte områder. Bortset fra reduktionerne på dagtilbudsområdet, er forligspartierne således enige om, at rammereduktionerne kan udmøntes som beskrevet af forvaltningen i særskilt redegørelse. Rammereduktionerne bidrager dels til finansiering af basisbudgettet og dels til det råderum som omprioriteres med nærværende forlig.

I forlængelse heraf er forligspartierne dog samtidig enige om, at begrænse virkningerne af rammereduktionerne på myndighedsopgaverne på beskæftigelsesområdet og familieområdet. De yderligere administrative besparelser som følger af regeringsaftalen – yderligere 1,3 mio. kr. årligt – ønskes derfor udmøntet af direktionen med udgangspunkt i sektorområdernes administrative opgaver. Forligspartierne vil derfor anmode direktionen om at udmønte besparelsen på de 1,3 mio. kr. på de administrative områder med brug af en fordelingsnøgle, der i højere grad end den nuværende afspejler alle administrative opgaver uanset hvor de konteres og om de udføres centralt eller decentralt.

Styrkelse af lokale indkøb af varer og tjenesteydelser – samt ingen prisfremskrivning i 2018-2020

I forlængelse af byrådets Vision 2021 og beslutningerne i budget 2015-2018 arbejdes der på indkøbsområdet med at øge køb via indkøbsaftaler og e-handel, ligesom den lokale handel skal fremmes. Forligspartierne ønsker et øget fokus på optimering af de samlede indkøbsprocesser, attraktive priser på indgåede indkøbsaftaler, øget fokus på lokale aftaler samt høj grad af aftaleloyalitet. I forlængelse af de såkaldte '7 tiltag' for fremme af lokal handel, skal der desuden fortsat arbejdes for, at lokale leverandører gives mulighed for at byde ind med konkurrencedygtige priser.

Herudover søges kommunens ikke-aftalebelagte indkøb i højere grad placeret hos lokale leverandører. Konkret er det forligspartiernes ambition, at andelen af ikke-aftalebelagte indkøb af varer og tjenesteydelser hos lokale leverandører er mindst 50 pct. i 2021. På anlægsområdet er det tilsvarende ambitionen, at fastholde en meget høj grad af lokale leverandører. Målsætningen er at mindst 75% af anlægsopgaverne udføres af lokale leverandører.

Det øgede fokus gennemføres i et tæt samarbejde mellem kommunens centrale udbuds- og indkøbskontor og fagforvaltningerne. Forligspartierne anmoder i den forbindelse forvaltningen om at afsøge mulighederne for en styrkelse af den centrale indkøbsfunktion indenfor de budgetmæssige rammer.

I forlængelse af det styrkede fokus på indkøbsområdet, er forligspartierne samtidigt enige om, at der for årene 2018-2020 ikke gennemføres prisfremskrivning af budgetterne til varekøb og tjenesteydelser. Efter korrektion for kontraktlige forpligtelser forudsættes dette at give mindredgifter på 9 mio. kr. i 2018 stigende til 27 mio. kr. i 2020 og frem.

Kommunens økonomiske styringsmål

Forligspartierne er bevidste om, at rammerne for kommunernes økonomi fra 2018 og frem er forbundet med stor usikkerhed. Samtidigt er forligspartierne opmærksomme på, at styring efter kommunens kassebeholdning grundlæggende kan være kortsigtet og er forbundet med en række u hensigtsmæssigheder. Likviditetsmæssige forbedringer, som eksempelvis øget låntagning, eller forskydninger som følge af udskudt forbrug mellem årene, indebærer ikke en realøkonomisk forbedring for kommunen. I et mere langsigtet styringsperspektiv bør sådanne forhold derfor ikke øge mulighederne for at afholde yderligere udgifter.

Når der er skabt klarhed omkring de overordnede finansieringsmæssige rammer for kommunerne i 2018 og frem, ønsker forligspartierne at adressere spørgsmålet om den langsigtede strukturelle balance i kommunens økonomi. I sammenhæng hermed ønsker forligspartierne gennemført en revurdering af kommunens økonomiske styringsmål – herunder muligheden for at det gennemsnitlige driftsoverskud fastsættes som det overordnede og rammesættende styringsmål for kommunens fremtidige budgetlægning.

Øget nettolåntagning

Social- og Indenrigsministeriet har givet mulighed for øget låntagning i Randers Kommune svarende til, at der kan frigives i alt 16,6 mio. kr. i budgetperioden 2017-2020. Forligspartierne ønsker at gøre brug af muligheden for øget låntagning og har ladet denne indgå som finansiering af det samlede budgetforslag.

Udmøntning af anlægsreserver

I forbindelse med budgetproceduren for budget 2017-2020 blev det besluttet at indarbejde en anlægsreserve på 7,1 mio. kr. i 2020, som sikrer et anlægsniveau på 150 mio. kr. i 2020. Med denne aftale udmøntes dette beløb med de anlægsprojekter, der er omtalt i perioden.

I forbindelse med regnskabsafregningen for 2015 blev et ikke-disponeret rammebeløb til infrastrukturprojekter på 6,1 mio. kr. overført til 2016. Forligspartierne har udmøntet dette rammebeløb til finansiering af anlægsprioriteringerne i budgetaftalen.

Borgmesteren

For Venstres byrådsgruppe

For Dansk Folkepartis byrådsgruppe

Hovedoversigt

Fussingø

Hovedoversigten til budgettet har til formål på den ene side at give politikerne et summarisk overblik over den aktivitets-mæssige og finansielle udvikling i de kommende år samt medvirke til løsningen af oplysningsopgaven over for borgerne, og på den anden side at give staten mulighed for umiddelbart efter vedtagelsen at få et summarisk overblik over de kommunale budgetter.

Hovedoversigten indeholder bruttoudgifter og -indtægter pr. hovedkonto og er opstillet i følgende orden:

A. Driftsvirksomhed	D. Finansforskydninger
B. Anlægsvirksomhed	E. Afdrag på lån
C. Renter	F. Finansiering

Summen af posterne A-E finansieres under ét af post F.

Hovedoversigten er opstillet i følgende priser:

1. Hovedkontiene 0-6 er angivet i 2017-prisniveau.
2. Umiddelbart efter hovedkontiene 0-6 er der for hvert af budgetoverslagsårene under en særlig post anført skønnede pris- og lønstigninger for disse konti.
3. Hovedkontiene 7 og 8 er angivet i løbende priser (de enkelte års prisniveau).

HOVEDOVERSIGT

1.000 kr.	Budget 2017		Overslagsår					
			2018		2019		2020	
	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt
A. DRIFTSVIRKSOMHED								
00 Byudvikling, bolig og miljø	143.259	-39.659	140.810	-39.659	141.493	-39.776	138.716	-39.873
Heraf refusion	0	-150	0	-150	0	-150	0	-150
01 Forsyningsvirksomhed	106.596	-111.872	106.596	-106.769	106.596	-106.769	106.596	-106.769
02 Trafik og infrastruktur	165.632	-21.131	163.969	-20.803	163.279	-20.803	160.394	-20.803
03 Undervisning og kultur	1.221.230	-128.025	1.222.330	-129.219	1.214.905	-129.221	1.209.440	-129.215
Heraf refusion	0	-6.426	0	-6.421	0	-6.422	0	-6.417
04 Sundhedsområdet	506.821	-3.545	506.131	-3.545	506.857	-3.545	508.458	-3.545
05 Sociale opgaver og beskæftigelse	4.498.726	-1.114.610	4.453.550	-1.033.770	4.490.277	-1.020.233	4.562.881	-1.023.878
Heraf refusion	0	-553.928	0	-507.207	0	-507.283	0	-511.301
06 Fællesudgifter og Administration	630.803	-15.332	607.780	-15.338	588.968	-15.338	564.994	-16.153
Heraf refusion	0	0	0	0	0	0	0	0
A. DRIFTSVIRKSOMHED I ALT	7.273.068	-1.434.175	7.201.166	-1.349.103	7.212.374	-1.335.685	7.251.477	-1.340.236
HERAF REFUSION	0	-560.505	0	-513.778	0	-513.855	0	-517.868
B. ANLÆGSVIRKSOMHED								
00 Byudvikling, bolig og miljø	59.887	-45.311	59.570	-54.595	49.479	-28.409	38.334	-28.409
01 Forsyningsvirksomhed mv.	7.017	0	0	0	0	0	0	0
02 Trafik og infrastruktur	19.758	-2.410	21.408	-2.435	11.433	-4.111	8.633	-2.710
03 Undervisning og kultur	46.744	0	68.629	0	58.378	0	70.378	0
04 Sundhedsområdet	128	0	0	0	0	0	0	0
05 Social og sundhedsvæsen	109.858	0	41.735	0	21.792	0	17.792	0
06 Administration mv.	48.899	0	11.341	0	11.033	0	12.058	0
B. ANLÆGSVIRKSOMHED I ALT	292.291	-47.721	202.683	-57.030	152.115	-32.521	147.196	-31.120
PRIS-/LØNSTIGNINGER 00-06			144.702	-26.209	290.924	-51.301	442.373	-77.808
C. RENTER	35.990	-6.004	34.737	-5.003	33.325	-4.461	31.760	-3.744
D. FINANSFORSKYDNINGER								
08.22 Forskydninger i likvide aktiver								
08.25-52 Øvrige finansforskydninger	-73.282	-1.315	-46.225	-3.272	-60.375	-1.006	-57.346	-1.019
D. FINANSFORSKYDNINGER I ALT	-73.282	-1.315	-46.225	-3.272	-60.375	-1.006	-57.346	-1.019
E. AFDRAG PÅ LÅN	97.374	0	101.545	0	116.975	0	107.871	0
A+B+C+D+E og P/L stigning	7.625.440	-1.489.215	7.638.608	-1.440.618	7.745.338	-1.424.973	7.923.331	-1.453.927
F. FINANSIERING								
08.22 Forbrug af likvide aktiver	0	-62.992	0	-87.398	0	-72.143	0	-54.056
07.62 Tilskud og udligning	12.898	-1.980.638	13.256	-1.863.968	13.634	-1.886.818	14.009	-1.888.594
07.65 Refusion af købsmoms	0	0	0	0	0	0	0	0
07.68 Skatter	6.722	-4.050.721	5.347	-4.219.718	3.976	-4.344.854	4.107	-4.511.790
08.55 Optagelse af lån	0	-61.494	0	-45.509	0	-34.160	0	-33.079
F. FINANSIERING I ALT	19.620	-6.155.845	18.603	-6.216.593	17.610	-6.337.975	18.116	-6.487.519
BALANCE	7.645.060	-7.645.060	7.657.211	-7.657.211	7.762.948	-7.762.948	7.941.447	-7.941.447

Sammendrag

Romalt Baker

Sammendraget er opdelt i bevillingsområder med en yderligere opdeling inden for de enkelte udvalg.

Sammendraget er opstillet i følgende priser:

1. Drifts- og anlægsvirksomhed er angivet i 2017-pris-niveau.
2. Umiddelbart herefter er der for hvert af budgetoverslagsårene under en særlig post anført skønnede pris- og lønstigninger for drifts- og anlægsvirksomheden.
3. Hovedkontiene 7 og 8 er angivet i løbende priser (de enkelte års prisniveau).

SAMMENDRAG

	2017		2018		2019		2020	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
1.000 kr.								
A. Driftsvirksomhed (incl. refusion)								
22 Jordforsyning	392	-1.602	392	-1.602	392	-1.602	392	-1.602
25 Faste ejendomme	72.292	-19.802	70.226	-19.802	70.226	-19.920	67.627	-20.017
28 Fritidsområder	12.489	-261	12.490	-261	12.490	-261	12.490	-261
32 Fritidsfaciliteter	16.598	-1.915	16.598	-1.915	16.598	-1.915	16.598	-1.915
35 Kirkegårde	7.850	-9.729	7.850	-9.729	8.532	-9.729	8.354	-9.729
38 Naturbeskyttelse	3.959	-132	3.959	-132	3.959	-132	3.959	-132
48 Vandløbsvæsen	3.349	-118	2.966	-118	2.966	-118	2.966	-118
52 Miljøbeskyttelse m.v.	2.909	-449	2.908	-449	2.908	-449	2.908	-449
55 Diverse udgifter og indtægter	5.646	-5.500	5.646	-5.500	5.646	-5.500	5.646	-5.500
58 Redningsberedskab	17.775	0	17.775	0	17.775	0	17.774	0
Refusion i alt		-150		-150		-150		-150
Hovedkonto 0 i alt	143.259	-39.659	140.809	-39.659	141.492	-39.776	138.715	-39.873
03 Varmeforsyning	-15	8	-15	8	-15	8	-15	8
Forsyningsvirksomheder ialt	-15	8	-15	8	-15	8	-15	8
38 Affaldshåndtering	106.611	-111.881	106.611	-106.777	106.611	-106.777	106.611	-106.777
Hovedkonto 1 i alt	106.596	-111.872	106.596	-106.769	106.596	-106.769	106.596	-106.769
22 Fælles funktioner	5.809	-13.494	5.808	-13.166	5.808	-13.166	2.923	-13.166
28 Kommunale veje	78.979	-1.570	78.566	-1.570	77.876	-1.570	77.876	-1.570
32 Kollektiv trafik	80.136	-5.046	78.887	-5.046	78.887	-5.046	78.887	-5.046
35 Havne	708	-1.022	708	-1.022	708	-1.022	708	-1.022
Hovedkonto 2 i alt	165.632	-21.131	163.969	-20.803	163.279	-20.803	160.394	-20.803
01 Folkeskoler	563.193	-9.834	564.819	-9.834	558.527	-9.834	555.095	-9.834
02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen	6.139	-20	6.099	-20	6.099	-20	6.099	-20
04 Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.	32.080	-166	32.080	-166	32.080	-166	32.080	-166
05 Skolefritidsordninger	96.618	-52.052	96.475	-53.251	95.921	-53.251	94.197	-53.251
06 Befordring af elever i grundskolen	17.500		17.500		17.500		17.500	
07 Specialundervisning i regionale tilbud	2.672		2.672		2.672		2.672	

	2017		2018		2019		2020	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
1.000 kr.								
08 Kommunale specialskoler og interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. 10 Bidrag til statslige og private skoler	131.384	-31.738	130.654	-31.738	130.654	-31.738	130.654	-31.738
12 Efterskoler og ungdomsskoler	98.391		99.139		99.139		99.139	
14 Ungdommens Uddannelsesvejledning	13.634		13.663		13.820		13.464	
16 Specialpædagogisk bistand til børn i førskolealderen	11.374		11.293		11.288		11.286	
17 Specialpædagogisk bistand til voksne	2.268		2.268		2.268		2.268	
Folkeskolen i alt	8.497	-2.642	8.497	-2.642	8.497	-2.642	8.497	-2.642
30 Ungdomsuddannelser	982.750	-96.451	985.157	-97.651	978.463	-97.651	972.949	-97.651
32 Folkebiblioteker	26.119		26.120		26.119		26.123	
35 Kulturel virksomhed	41.926	-1.744	41.926	-1.744	41.927	-1.744	41.927	-1.744
38 Folkeoplysning og fritidsaktiviteter m.v.	82.677	-21.224	79.094	-21.224	78.327	-21.224	78.327	-21.224
Refusion i alt	87.774	-2.180	90.056	-2.180	90.069	-2.180	90.114	-2.180
Hovedkonto 3 i alt	1.221.247	-128.025	1.222.353	-129.219	1.214.905	-129.221	1.209.439	-129.215
62 Sundhedsudgifter m.v.	506.821	-3.545	506.131	-3.545	506.857	-3.545	508.458	-3.545
Hovedkonto 4 i alt	506.821	-3.545	506.131	-3.545	506.857	-3.545	508.458	-3.545
10 Fælles formål	65.573		68.224		70.336		74.349	
11 Dagpleje	81.312	-20.327	81.312	-20.327	81.312	-20.327	81.312	-20.327
13 Integreerede institutioner (institutioner som omfatter mindst to af følgende: Daginstitution, 14 Daginstitutioner (Institutioner kun for børn indtil skolestart)	17.173	-4.124	16.741	-5.820	16.741	-5.820	16.741	-5.820
15 Fritidshjem	340.185	-104.358	339.539	-104.358	339.471	-104.358	339.283	-104.358
16 Klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud	3.897	-917	3.877	-917	3.877	-917	3.877	-917
17 Særlige dagtilbud og særlige klubber	4.580	-433	4.552	-433	4.552	-433	4.552	-433
19 Tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje, private fritidshjem, private klubber og Dagtilbud til børn og unge i alt	227		227		227		227	
28 Tilbud til børn og unge med særlige behov	15.725		15.712		15.712		15.712	
	528.673	-130.159	530.185	-131.855	532.230	-131.855	536.054	-131.855
	261.539	-37.298	258.965	-37.298	258.955	-37.298	258.966	-37.298

	2017		2018		2019		2020	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
1.000 kr.								
30 Ældreboliger	44.582	-87.220	44.324	-87.220	44.324	-87.220	44.324	-87.220
32 Pleje og omsorg m.v. af ældre og handicappede	860.280	-126.957	874.629	-126.957	892.871	-126.957	917.057	-126.957
33 Forebyggende indsats for ældre og handicappede	227.677	-42.321	232.005	-42.321	236.385	-42.321	239.760	-42.321
34 Plejehjem og beskyttede boliger	418		418		418		418	
35 Hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring	73.219	-7.162	73.219	-7.162	73.219	-7.162	73.219	-7.162
37 Plejevederlag og hjælp til sygeartikler o.lign. ved pasning af døende i eget hjem	4.230		4.230		4.230		4.230	
Tilbud til ældre og handicappede i alt	1.210.405	-263.659	1.228.826	-263.659	1.251.447	-263.659	1.279.008	-263.659
35 Rådgivning	0		0		0		0	
38 Tilbud til voksne med særlige behov	256.282	-26.876	256.282	-26.876	256.282	-26.876	256.283	-26.876
60 Integrationsprogram og introduktionsforløb m.v.	68.320	-54.080	32.006	-60.169	30.972	-46.556	34.764	-46.182
61 Kontanthjælp til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og integrationsydelse m.v.	103.660		116.530		119.000		128.000	
Tilbud til udlændinge i alt	171.980	-54.080	148.536	-60.169	149.972	-46.556	162.764	-46.182
48 Førtidspensioner og personlige tillæg (48)	541.880	-29.220	510.158		515.060		524.525	
71 Sygedagpenge	233.526	-4.003	233.435		235.374		232.450	
72 Sociale formål	34.769	-1.829	34.751	-1.829	34.751	-1.829	34.751	-1.829
73 Kontant- og uddannelseshjælp	308.315		304.316		295.906		300.503	
74 Kontanthjælp vedrørende visse grupper af flygtninge	500							
76 Boligyldelse til pensionister - kommunal medfinansiering	45.311	-500	45.000		45.000		46.000	
77 Boligsikring - kommunal medfinansiering	52.078		53.383		53.486		55.090	
78 Dagpenge til forsikrede ledige	215.319		215.319		215.319		215.319	
79 Midlertidigt arbejdsmarkedsydelsesordning og kontanthjælpsordning	3.269							
58 Revalidering, ressourceforløb og fleksjobordninger mv.	496.035	-7.930	508.604		523.333		537.643	
91 Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige	20.425		20.425		20.425		20.425	

	2017		2018		2019		2020	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
1.000 kr.								
90 Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats	56.450		44.446		44.425		44.518	
95 Løn til forsikrede ledige og personer under den særlige uddannelsesordning, den midlertidige	7.214	-4.877	7.214	-4.877	7.214	-4.877	7.214	-4.877
97 Seniorjob for personer over 55 år	22.972		22.500		20.000		20.000	
98 Beskæftigelsesordninger	11.572	-250	10.993		10.886		11.157	
Arbidsmarkedsforanstaltninger i alt	118.633	-5.127	105.578	-4.877	102.950	-4.877	103.314	-4.877
72 Støtte til frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	20.210		20.210		20.210		20.210	
Refusion i alt		-553.928		-507.207		-507.283		-511.302
Hovedkonto 5 i alt	4.498.724	-1.114.610	4.453.548	-1.033.770	4.490.275	-1.020.233	4.562.879	-1.023.878
42 Politisk organisation	17.132		14.574		18.226		14.143	
45 Administrativ organisation	445.540	-15.166	439.674	-15.172	434.610	-15.172	432.572	-15.987
48 Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	19.248	-166	18.248	-166	18.248	-166	17.993	-166
52 Lønpuljer	148.883		135.284		117.884		100.285	
Hovedkonto 6 i alt	630.803	-15.332	607.780	-15.338	588.968	-15.338	564.993	-16.153
A. Driftsvirksomhed i alt	7.273.082	-1.434.175	7.201.186	-1.349.103	7.212.371	-1.335.685	7.251.474	-1.340.236
B. Anlægsvirksomhed								
22 Jordforsyning	20.443	-29.562	30.840	-24.045	19.995	-24.046	8.850	-24.046
25 Faste ejendomme	29.597	-15.749	24.522	-19.415	24.768	-4.364	24.768	-4.364
32 Fritidsfaciliteter	7.073		1.052	-11.134	1.052		1.052	
38 Naturbeskyttelse	2.775		3.156		3.664		3.664	
Hovedkonto 0 i alt	59.887	-45.311	59.570	-54.595	49.479	-28.409	38.334	-28.409
38 Afaldshåndtering	7.017							
Hovedkonto 1 i alt	7.017							
22 Fælles funktioner	844	-846	844	-846	844	-846	844	-846
28 Kommunale veje	18.914	-1.564	20.514	-1.564	7.189	-1.564	7.189	-1.564
32 Kollektiv trafik			50	-25	3.400	-1.701	600	-300
Hovedkonto 2 i alt	19.758	-2.410	21.408	-2.435	11.433	-4.111	8.633	-2.710

	2017		2018		2019		2020	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
1.000 kr.								
22 Folkeskolen m.m.	44.744		68.629		58.378		70.378	
35 Kulturel virksomhed	2.000							
Hovedkonto 3 i alt	46.744		68.629		58.378		70.378	
62 Sundhedsudgifter m.v.	128							
Hovedkonto 4 ialt	128							
25 Dagtilbud m.v til børn og unge	21.173		8.896		8.896		8.896	
30 Ældreboliger	74.790		18.943					
32 Pleje og omsorg m. v. af ældre og handicappede	2.000		2.000		1.000			
34 Plejehjem og beskyttede boliger	8.895		8.895		8.895		8.895	
Tilbud til ældre og handicappede i alt	85.685		29.838		9.895		8.895	
38 Tilbud til voksne med særlige behov	2.964		2.964		2.964			
Hovedkonto 5 i alt	109.822		41.699		21.756		17.792	
45 Administrativ organisation	48.898		11.340		11.032		12.057	
48 Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	1		1		1		1	
Hovedkonto 6 i alt	48.899		11.341		11.033		12.058	
B. Anlægsvirksomhed i alt	292.255	-47.721	202.647	-57.030	152.080	-32.521	147.196	-31.120
P/L-stigninger vedr. hovedkonto 0-6			144.671	-26.209	290.901	-51.301	442.373	-77.808
Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.	55.610	-6.037.363	53.340	-6.088.689	50.935	-6.236.133	49.876	-6.404.128
Hovedkonto 7 i alt	55.610	-6.037.363	53.340	-6.088.689	50.935	-6.236.133	49.876	-6.404.128
Finansforskydninger og finansiering	-38.900	-62.809	-32.078	-48.781	-15.543	-35.166	-3.531	-34.098
Hovedkonto 8 i alt	-38.900	-62.809	-32.078	-48.781	-15.543	-35.166	-3.531	-34.098
Balance	7.582.068	-7.582.068	7.569.812	-7.569.812	7.690.805	-7.690.805	7.887.391	-7.887.391

Bevillingsoversigt

Uggelhuse Marina

Bevillingsoversigten udgør det egentlige administrations-grundlag for 2017 og har til formål at løse ressourcefordelings- og prioriteringsopgaven. Den er opstillet efter totalbudgetprincippet og indeholder derfor såvel driftsposter som anlægs- og kapitalposter.

Driftsbudgettet består af 16 bevillingsområder og den samlede nettobevilling for hvert bevillingsområde er angivet i bevillingsoversigten samt specificeret i udgifter og indtægter på de enkelte delområder indenfor bevillingen.

På anlægsbudgettet er der på hvert enkelt anlægsprojekt angivet et rådighedsbeløb, som ikke kan anvendes uden byrådets særlige vedtagelse (anlægsbevilling).

På kapitalposterne er bevillingsniveauet fastlagt på grundlag af de enkelte funktioner inden for hovedkonto 7 og 8.

Bevillingsoversigt 2017 - Drift

Bevillingsniveau er markeret (1.000 kr.)

Bevillingsområde	Udgift	Indtægt	Netto
Drift i alt	7.273.068	-1.434.175	5.838.893
1 Økonomiudvalget	626.295	-15.158	611.138
Administration og tværgående puljer	593.205	-15.158	578.047
Sekretariater og forvaltninger	402.590	-14.992	387.598
Redningsberedskab	17.775	0	17.775
Lønpuljer og kompetenceudvikling	33.069	0	33.069
Udbetaling Danmark	14.144	0	14.144
Tjenestemandspensioner og præmier	53.217	0	53.217
Interne forsikringspuljer	20.627	0	20.627
Lov og cirkulæreprogram	-903	0	-903
Diverse udgifter og indtægter efter forskellige love	3.547	-166	3.381
Budgetaftaler	49.140	0	49.140
Politisk organisation	17.132	0	17.132
Fælles formål	419	0	419
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	12.327	0	12.327
Kommissioner, råd og nævn	1.949	0	1.949
Valg	2.437	0	2.437
Erhverv og turisme	15.958	0	15.958
Erhvervsservice og iværksætteri	12.042	0	12.042
Turisme	3.917	0	3.917
2 Børn- og skoleudvalget	1.664.377	-250.269	1.414.107
Skole	954.774	-99.154	855.620
Fællesudgifter og SSP	6.055	-20	6.035
Folkeskoler m.m.	522.135	-9.834	512.301
Befordring af elever	17.500	0	17.500
Efterskoler og ungdomskostskoler	13.634	0	13.634
Skolefritidsordninger	97.384	-52.052	45.333
Fritidshjem og klubber	27.034	-5.474	21.560
Specialundervisning i regionale tilbud	2.672	0	2.672
Kommunale specialskoler	127.452	-31.738	95.714
Ungdomsskolevirksomhed	31.143	-37	31.106
Ungdommens uddannelsesvejledning	11.374	0	11.374
Bidrag til privatskoler	98.391	0	98.391
Børn	491.984	-124.685	367.299
Fælles formål	41.257	0	41.257
Dagplejen	82.600	-20.327	62.273
Dagtilbud	343.783	-104.358	239.425
Særlige dagtilbud og klubber	14.432	0	14.432
Tilskud til private institutioner	9.913	0	9.913
Børn og Familie	217.618	-26.430	191.188
Servicerammen	217.006	-23.859	193.147
Pædagogisk psykologisk rådgivning	32.079	-166	31.913
Talepædagogisk bistand	2.268	0	2.268
Plejefamilier og opholdssteder	92.627	-11.632	80.995
Forebyggende foranstaltninger	57.307	-4.979	52.328
Anbringelser	22.542	-3.223	19.319
Sikrede institutioner for børn og unge	5.324	0	5.324
Botilbud for personer med sociale problemer	4.859	-3.860	999
Forebyggende rådgivning	0	0	0
Indkomstoverførsler	613	-2.571	-1.958
Udgifter til sociale formål	613	-306	306
SDE Plejefamilier og opholdssteder for børn og unge	0	-2.264	-2.264
SDE Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	0	0	0

Bevillingsområde	Udgift	Indtægt	Netto
3 Beskæftigelsesudvalget	2.224.143	-611.246	1.612.897
Beskæftigelse, integration og kontante ydelser	1.988.399	-604.586	1.383.814
Servicerammen	37.360	-5.873	31.487
Integrationsindsats	4.101	-996	3.105
Øvrig beskæftigelsesindsats	33.259	-4.877	28.382
Indkomstoverførsler	1.951.039	-598.713	1.352.326
Kontante ydelser	523.253	-132.437	390.816
Sygedagpenge og jobafklaring	298.380	-100.577	197.803
Førtidspensioner og personlige tillæg	541.880	-38.921	502.959
Fleks- og skånejob	323.373	-190.031	133.342
Seniorjob	22.972	-8.968	14.004
Integrationsindsats	68.320	-89.386	-21.066
Driftsudgifter og mentorordninger	59.000	-28.600	30.400
Øvrig beskæftigelsesindsats	16.473	-9.292	7.181
Boligyldelse og boligsikring	97.389	-500	96.889
Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud	235.744	-6.660	229.084
Indkomstoverførsler	235.744	-6.660	229.084
Kontante ydelser	196.542	0	196.542
Beskæftigelsesindsats forsikrede	20.425	-6.660	13.765
Difference ift beskæftigelsestilskud	18.776	0	18.776
4 Socialudvalget	624.859	-138.784	486.075
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	110.318	-39.645	70.674
Servicerammen	85.495	-22.710	62.785
Særlige dagtilbud og klubber	-1.089	-473	-1.562
Døgninstitutioner og opholdssteder	31.555	-22.215	9.340
Plejefamilier/opholdssteder handicap	19.504	-21	19.483
Forebyggende foranstaltninger handicap	21.478	0	21.478
Særligt tilrettelagt ungdomssuddannelse	14.046	0	14.046
Sociale formål	0	0	0
Indkomstoverførsler	24.824	-16.935	7.889
Døgninstitutioner og opholdssteder	0	-5.800	-5.800
Særligt tilrettelagt ungdomssuddannelse	572	0	572
Sociale formål	24.252	-11.135	13.117
Tilbud til voksne med særlige behov	514.541	-99.139	415.402
Servicerammen	510.198	-80.784	429.414
BPA Handicaphjælpere	24.343	0	24.343
Udlejningsboliger/ældreboliger	2.059	-724	1.335
Voksen Bo	300.430	-42.971	257.459
Midlertidige botilbud	24.151	-14.815	9.337
Bostøtte	39.160	-338	38.821
Kontaktperson og ledsageordning	5.782	-141	5.641
Aktivitets- og samværstilbud	79.195	-19.039	60.155
Kompenserende specialundervisning	5.771	-2.642	3.129
Alkoholbehandling og behandlingshjem	4.975	0	4.975
Behandling af stofmisbrugere	13.673	-112	13.560
Øvrige udgifter	2.441	0	2.441
Øvrige sociale formål	8.218	0	8.218
Indkomstoverførsler	3.569	-9.706	-6.137
BPA Handicaphjælpere	0	-1.220	-1.220
Voksen Bo	0	-2.952	-2.952
Midlertidige botilbud	0	-3.150	-3.150
Aktivitets- og samværstilbud	0	-600	-600
Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	3.569	-1.784	1.784
Ældreboliger	775	-8.650	-7.875
Udlejningsboliger/ældreboliger	775	-8.650	-7.875
5 Miljø- og teknikudvalget	471.128	-161.539	309.589
Miljø og teknik - skattefinansieret	364.532	-49.666	314.866

Bevillingsområde	Udgift	Indtægt	Netto
Natur og miljø	28.811	-6.460	22.351
Veje og bygninger	165.584	-13.368	152.216
Sekretariat, Plan og Klima	161.876	-16.425	145.451
Driftsafdelingen	8.261	-13.413	-5.152
Miljø og teknik - brugerfinansieret	106.596	-111.872	-5.276
Varme	-15	8	-6
Affald	106.611	-111.881	-5.270
6 Kultur- og fritidsudvalget			
Kultur og fritid	199.451	-33.600	165.851
1.1 Aftaleenheder	97.626	-25.177	72.449
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	16.947	-3.168	13.778
1.3 Fritid og idræt	76.493	-5.080	71.413
1.4 Kultur	8.385	-175	8.210
7 Sundheds- og omsorgsudvalget	1.459.550	-223.580	1.235.970
Sundhedsområdet	461.685	-1.533	460.152
Serviceammen	106.650	-1.533	105.117
Vederlagsfri fysioterapi	20.028	0	20.028
Rehabilitering	19.632	0	19.632
Sundhedsfremme og forebyggelse	16.244	-1.254	14.990
Sundhedsplejen	14.362	0	14.362
Tandplejen	31.169	-279	30.890
Andre sundhedsudgifter	5.214	0	5.214
Indkomstoverførsler	355.035	0	355.035
Aktivitetsbestemt medfinansiering	355.035	0	355.035
Omsorgsområdet	997.865	-222.047	775.818
Serviceammen	954.058	-143.476	810.581
Pleje, omsorg, genoptræning mv.	878.211	-136.314	741.897
Hjælpemidler og rådgivning	71.617	-7.162	64.455
Plejevederlag	4.230	0	4.230
Ældreboliger	43.807	-78.570	-34.763
Ældreboliger	43.807	-78.570	-34.763
8 Landdistriktsudvalget	3.265	0	3.265
Landdistrikt	3.265	0	3.265
Erhvervsservice og iværksætter	3.265	0	3.265
Serviceammen	4.551.067	-600.498	3.950.569
Indkomstoverførsler	2.570.823	-634.584	1.936.239
Ældreboliger	44.582	-87.220	-42.638
Forsyningsvirksomhed	106.596	-111.872	-5.276
Total (drift)	7.273.068	-1.434.175	5.838.893

Bevillingsoversigt 2017 - Anlæg

Bevillingsniveauet er på de enkelte projekter

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Økonomiudvalget	42.111	-38.904	3.207
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	41.600	-9.342	32.258
Salg af Gjerlev-Enslev og Vorup skoler	0	-9.342	-9.342
Anlægsreserve	41.600	0	41.600
<i>Jordforsyning</i>	511	-29.562	-29.050
Børn- og skoleudvalget	31.650	0	31.650
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	31.650	0	31.650
Udbygning af folkeskoler	3.382	0	3.382
Tirsdalens skole, udv plan	3.400	0	3.400
Opgradering af skolernes IT	5.491	0	5.491
Hornbæk skole, indeklime	7.100	0	7.100
Dagtilbud Midt, ny institution	12.276	0	12.276
Socialudvalget	6.725	-572	6.153
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	3.118	-572	2.546
Ladegården, servicearealer	118	-572	-454
Nyt aktivitetshus til handicappede	3.000	0	3.000
<i>Ældreboliger</i>	3.607	0	3.607
Ladegården, 14 almene boliger	3.607	0	3.607
Miljø- og teknikudvalget	123.470	-7.706	115.764
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	96.521	-7.706	88.815
Naturforvaltningsprojekter	2.775	0	2.775
Byfornyelsesprojekter, pulje	5.491	-2.753	2.738
Områdefornyelse Langå	1.342	-467	875
Forsøgsprojekt Langå	2.064	-2.076	-11
Borgerhus i Gjerlev	1.000	0	1.000
Byen til vandet	3.050	0	3.050
Byen til vandet 2016	543	0	543
Diverse vejprojekter, ramme	3.216	0	3.216
Sikre skoleveje, ramme	1.101	0	1.101
Anlægs af cykelstier, ramme	1.103	0	1.103
Private vejes istandsættelse	844	-846	-2
Lysets by, pulje	1.500	0	1.500
Infrastruktur, ramme	-6.100	0	-6.100
Tre bydele uden støjgener	1.769	-1.564	205
Udskiftning af gadelysarmaturer	13.325	0	13.325
Etablering af gadelys i Fårup	300	0	300
Forbedret parkering ved Randershallerne	2.700	0	2.700
Bygningsvedligehold	34.963	0	34.963
Energibesparende foranstaltninger	25.536	0	25.536
<i>Jordforsyning</i>	19.932	0	19.932
<i>Brugerfinansieret anlæg</i>	7.017	0	7.017
Forbehandling, organisk affald	7.017	0	7.017
Kultur- og fritidsudvalget	11.376	0	11.376
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	11.376	0	11.376
Anlægspulje til idrætsformål	3.573	0	3.573
Breddeidrættens faciliteter	2.303	0	2.303
Kraftcenter Korshøj	2.500	0	2.500
Legepladser i byrummet	1.000	0	1.000
Stamudstilling Museum Østjylland	2.000	0	2.000

<i>1.000 kr.</i>	Udgift	Indtægt	Netto
Sundheds- og omsorgsudvalget	75.751	0	75.751
Skattefinansieret anlæg	4.568	0	4.568
Fremtidens Plejehjem, servicearealer	2.441	0	2.441
Rehabiliteringen, træningsudstyr	128	0	128
Møllevang - demenslandsby	2.000	0	2.000
Ældreboliger	71.183	0	71.183
Fremtidens Plejehjem, Rindsvej	71.183	0	71.183
Landdistriktsudvalget	1.207	-539	668
Skattefinansieret anlæg	1.207	-539	668
Pulje til indsats mod dårlige boliger	1.207	-539	668
Total (anlæg)	292.290	-47.721	244.569

Bevillingsoversigt 2017 Finansiering

Bevillingsniveauet er markeret

1.000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
7 Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.	55.610	-6.037.363	-5.981.753
Renter	35.990	-6.004	29.986
Indtægter			
Indskud i pengeinstitutter mv.	0	-4.901	-4.901
Kortfristede tilgodehavender i betalingskontrol	0	-700	-700
Andre tilgodehavender vedr. hovedkonto 0-8	0	-10	-10
Pantebreve	0	-13	-13
Udlån beboerindskud	0	-40	-40
Andre langfristede udlån og tilgodehavender	0	-340	-340
Renter af udlæg vedrørende varmforsyning	0	0	0
Udgifter			
Renter af udlæg andre forsyningsvirksomheder	-9	0	-9
Selvejende institutioner med overenskomst	13	0	13
Realkredit	591	0	591
Kommunekreditforeningen	35.287	0	35.287
Pengeinstitutter	107	0	107
Tilskud og udligning	12.898	-1.980.638	-1.967.740
Udligning og generelle tilskud	0	-1.734.432	-1.734.432
Udligning og tilskud vedrørende udlændinge	0	23.602	23.602
Kommunale bidrag til regionerne	12.898	0	12.898
Særlige tilskud	0	-269.808	-269.808
Refusion af købsmoms	0	0	0
Refusion af købsmoms	0	0	0
Skatter	6.722	-4.050.721	-4.043.999
Kommunal indkomstskat	3.722	-3.732.541	-3.728.819
Selskabsskat	0	2.836	2.836
Anden skat på lignet visse indkomster	0	-3.777	-3.777
Grundskyld	0	-282.937	-282.937
Anden skat på fast ejendom	3.000	-34.302	-31.302
8 Balanceforskydninger	-38.900	-62.809	-101.709
Forskydninger i likvide aktiver	-62.992	0	-62.992
Kontante beholdninger	-62.992	0	-62.992
Opsparede midler	0	0	0
Forskydninger i kortfristede tilgodehavender	0	-960	-960
Tilgodehavender i betalingskontrol	0	-960	-960
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	43.400	0	43.400
Pantebreve	-500	0	-500
Aktier og andelsbeviser mv.	6.000	0	6.000
Indskud i landsbyggefonden m.v.	800	0	800
Andre langfristede udlån og tilgodehavender	2.100	0	2.100
Deponerede beløb for lån mv.	35.000	0	35.000
Forskydninger i kortfristet gæld	-116.682	-355	-117.037
Deposita	0	-355	-355
Kassekreditter og byggelån	-86.000	0	-86.000
Kirkelige skatter og afgifter	0	0	0
Mellemregningskonto	-30.682	0	-30.682
Forskydninger i langfristet gæld	97.374	-61.494	35.881
Selvejende institutioner med overenskomst	660	0	660
Stat og hypotekbank	0	0	0
Kommunekreditforeningen	62.693	-61.494	1.200
Pengeinstitutter	2.808	0	2.808
Langfristet gæld vedrørende ældreboliger	31.214	0	31.214
Total (finansiering)	16.710	-6.100.172	-6.083.463

Tværgående artsoversigt

Fladbro, klatreparken

Den tværgående artsoversigt viser sammensætningen af kommunens ressourceforbrug.

Oversigten omfatter totalbudgettets udgifter og indtægter opdelt på grundlag af den autoriserede artsinddeling.

Oversigten er desuden opdelt på drift og anlæg.

Artsoversigt 2017

	Udgifter	Indtægter	Netto
Drift total	7.273.068	-1.434.175	5.838.893
Lønninger	2.937.977	0	0
1. Løn mv.	2.937.977	0	
Varekøb	267.927	0	0
2.2 Fødevarer	40.748	0	
2.3 Brændsel og drivmidler	66.669	0	
2.7 Anskaffelser	3.845	0	
2.9 Øvrige varekøb	156.665	0	
Tjenesteydelser	1.865.810	0	1.865.810
4.0 Tjenesteydelser uden moms	421.133	0	421.133
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	74.338	0	74.338
4.6 Betalinger til staten	340.859	0	340.859
4.7 Betalinger til kommuner	250.402	0	250.402
4.8 Betalinger til regioner	465.879	0	465.879
4.9 Øvrige tjenesteydelser mv.	313.200	0	313.200
Tilskud og overførsler	2.200.604	0	2.200.604
5.1 Tjenestemandspensioner	34.681	0	34.681
5.2 Overført til personer	1.975.760	0	1.975.760
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	190.163	0	190.163
Finansudgifter	750	0	750
6. Finansudgifter	750	0	750
Indtægter	0	-873.101	-873.101
7.1 Egne huslejeindtægter	0	-88.471	-88.471
7.2 Salg af produkter og ydelser	0	-324.586	-324.586
7.6 Betalinger fra staten	0	-58.627	-58.627
7.7 Betalinger fra kommuner	0	-207.957	-207.957
7.8 Betalinger fra regioner	0	-1.829	-1.829
7.9 Øvrige indtægter	0	-191.630	-191.630
Finansindtægter	0	-561.074	-561.074
8. Finansindtægter	0	-570	-570
8.6 Statstilskud	0	-560.505	-560.505
Anlæg total	292.291	-47.721	244.570
Lønninger	511	0	511
1. Løn mv.	511	0	511
Varekøb	1.335	0	1.335
2.5 Køb af jord og bygninger inkl moms	0	0	0
2.6 Køb af jord og bygninger eks moms	1.207	0	1.207
2.9 Øvrige varekøb	128	0	128
Tjenesteydelser	282.070	0	282.070
4.0 Tjenesteydelser uden moms	55.877	0	55.877
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	225.138	0	225.138
4.9 Øvrige tjenesteydelser mv.	1.054	0	1.054
Tilskud og overførsler	8.376	0	8.376
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	8.376	0	8.376
Indtægter	0	-47.721	-47.721
7.2 Salg af produkter og ydelser	0	-846	-846
7.6 Betalinger fra staten	0	-5.835	-5.835
7.7 Betalinger fra kommuner	0	0	0
7.9 Øvrige indtægter	0	-41.040	-41.040
Finansiering total	16.710	-6.100.172	-6.083.463
Finansudgifter	16.710	0	16.710
6. Finansudgifter	16.710	0	16.710
Finansindtægter	0	-6.100.172	-6.100.172
8. Finansindtægter	0	-4.119.534	-4.119.534
8.6 Statstilskud	0	-1.980.638	-1.980.638
Artsoversigt Total	7.582.068	-7.582.068	0

